Výročná správa

2013

Únia nevidiacich
a slabozrakých Slovenska

Únia nevidiacich
a slabozrakých Slovenska

Výročná správa 2013

Táto publikácia spĺňa zásady jasnej tlače. Ide o metódy sprístupňovania tlačených textových informácií ľuďom so zrakovým postihnutím. Dodržiavanie zásad jasnej tlače je však prospešné aj pre širokú verejnosť, napríklad pre seniorov či ľudí, ktorí potrebujú v texte rýchlo nájsť potrebnú informáciu.

Tá cesta má zmysel

Vždy rovnaká a predsa každým razom iná. Reč nie je o mladej dáme fintiacej sa pred zrkadlom. V niečom navlas rovnaká a na inom mieste úplne nová býva výročná správa. Ako koráliky ich vždy po roku navliekame na niť života našej organizácie. Výročné správy, jednu za druhou. V každej jednej s hrdosťou hovoríme o poslaní, cieľoch, misii a predovšetkým ľuďoch, pre ktorých sme vznikli. Majú problém so zrakom a potrebujú pomoc. Potrebujú nás. Obhajoba záujmov ľudí so zrakovým postihnutím zameraná na vytváranie rovnakých príležitostí je alfou a omegou ÚNSS. Organizácie, ktorú si sami založili v roku 1990. Potiaľto sme rok čo rok rovnakí.
Výrazná orientácia na vyhľadávanie a prevenciu. Aj v tomto bol rok 2013 odlišný od predchádzajúcich a možno aj nasledujúcich. V našom hľadáčiku boli dve výrazne najzraniteľnejšie skupiny: deti v materských školách a seniori. Po absolvovaní akreditovaného kurzu zrakovej terapie začali naši odborní pracovníci so screeningovými meraniami vývinových porúch zraku detí predškolského veku pomocou binokulárneho autorefraktometra Plusoptix. Po pilotných meraniach v Košickom, Nitrianskom a Bratislavskom kraji pripravujeme na nasledujúci rok celoplošnú sériu vyšetrení vo všetkých regiónoch Slovenska. Zaostrovať na seniorov a rozpoznať včas ich zrakovú poruchu budú vedieť vďaka našim seminárom a vyškoleniu na prácu s pomôckami pracovníci domovov sociálnych služieb. Podávať systematickú pomocnú ruku nevidiacim a slabozrakým bez opory v legislatíve by bolo nemožné. Novela zákona o službách zamestnanosti, účinná od mája 2013, mení podmienky podpory zamestnávania ľudí so zdravotným postihnutím. Pracujem, hoci nevidím – taký je názov krátkeho dokumentu, ktorý sme vytvorili a s podporou RTVS odvysielali. Jeho úlohou je ukázať, že napriek zrakovému postihnutiu môže človek podávať plnohodnotný pracovný výkon na chránenom pracovisku, s pomocou pracovného asistenta alebo ako samostatne zárobkovo činná osoba.
Rok 2013 pre nás nebol jednoduchý. S podporou inštitúcií na rôznych stupňoch štátnej a verejnej správy, donorov, darcov, benefičných podujatí a prostredníctvom verejných zbierok, aj napriek pretrvávajúcemu poklesu ich výnosov, sme dokázali kráčať po ceste, na ktorú sa organizácia smelo vydala pred 23 rokmi. V budúcom roku sa dôraznejšie sústredíme aj na hľadanie nových zdrojov a metód našej práce. Lebo táto cesta má zmysel.

Branislav Mamojka
predseda ÚNSS

Ivana Potočňáková
riaditeľka ÚNSS

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska je občianske združenie, ktorého členmi sú ľudia so zrakovým postihnutím, ich priaznivci, priatelia a rodičia nevidiacich a slabozrakých detí.

Naším poslaním je:

- obhajoba záujmov ľudí so zrakovým postihnutím zameraná najmä na vytváranie rovnakých príležitostí, zabezpečenie rovnakého zaobchádzania a realizáciu pozitívnych opatrení na prekonávanie a kompenzáciu dôsledkov zrakového postihnutia
- aktivizácia ľudí so zrakovým postihnutím a vytváranie podmienok na rozvoj vlastných zručností a rozširovanie znalostí potrebných na prekonávanie dôsledkov zrakového postihnutia, na rozvoj a uspokojovanie záujmov a potrieb a na prípravu na plnohodnotný a integrovaný život a prácu v spoločnosti
- všestranné pôsobenie na verejnosť a informovanie o problémoch a schopnostiach ľudí so zrakovým postihnutím tak, aby boli vnímaní ako prirodzená súčasť spoločnosti
- sociálne poradenstvo, sociálna prevencia, sociálna rehabilitácia a poskytovanie sociálnych a ďalších služieb

Najčastejšie očné ochorenia

Jednými z najčastejších porúch a ochorení očí sú:

Diabetická retinopatia

Katarakta – šedý zákal

Šikmý astigmatizmus

Hemianopsia

Odlúpenie sietnice

Glaukóm – zelený zákal

Pigmentová retinopatia

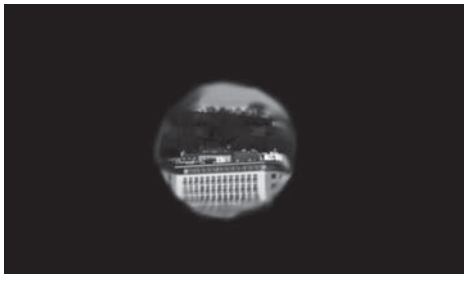

Vekom podmienená degenerácia makuly

Organizačná štruktúra

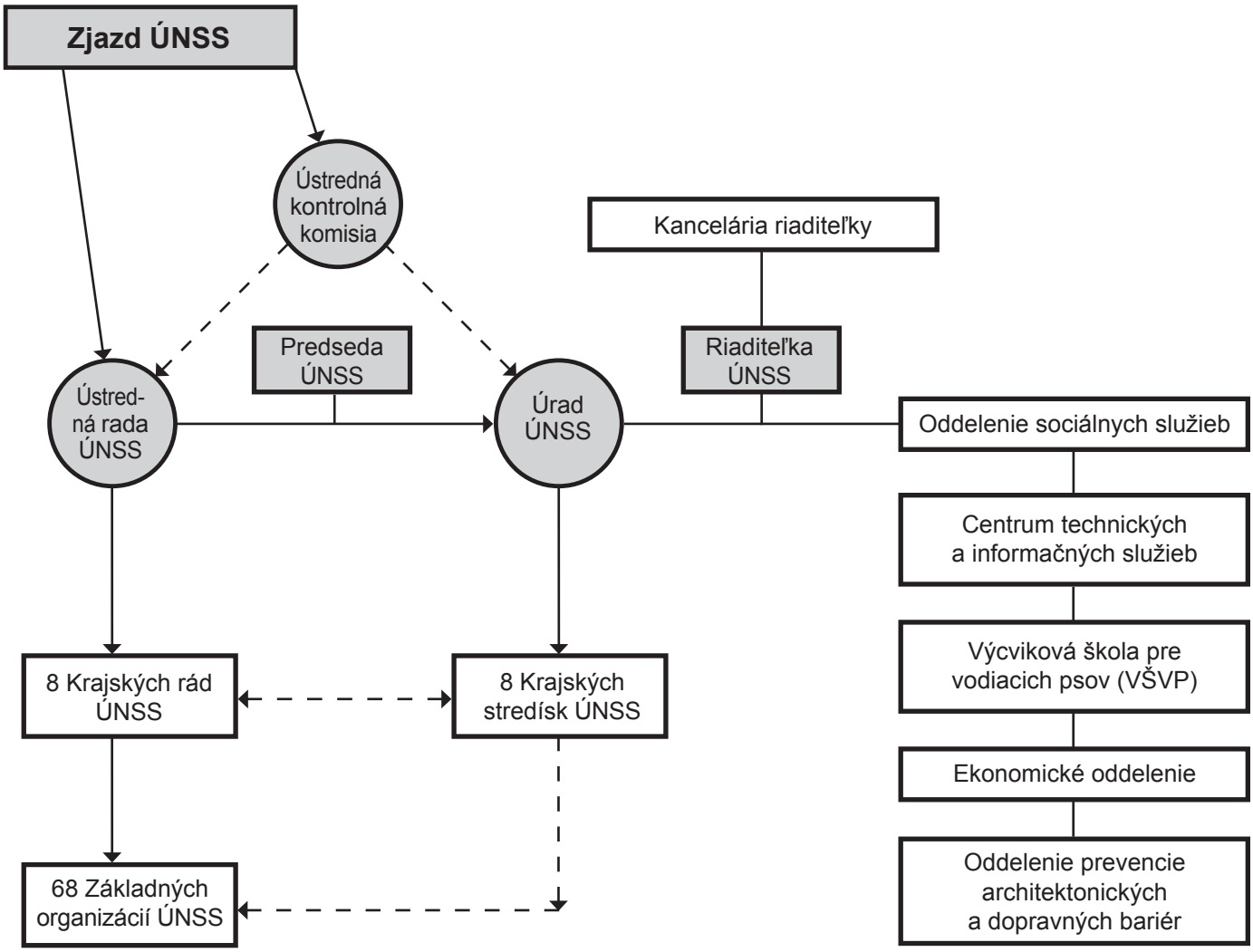

Kontakty

Názov organizácie:	Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska
Sídlo organizácie:	Sekulská 1, 842 50 Bratislava
Identifikačné číslo (IČO):	00683876
DIČ:	2020804731
Organizačná forma:	občianske združenie
Dátum založenia:	7. apríla 1990
Zložka MV SR:	VVS/1-909/90-32-10
Ústredná rada ÚNSS:	
predseda:	Branislav Mamojka
prvý podpredseda:	Milan Měchura
podpredsedovia:	Renata Oláhová, Josef Zbranek
členovia:	Milan Antal, Ervína Balašková, Imrich Bartalos, Ján Cesnek, Vladimír Cintula, Mária Danielová, Marek Hlina, Jozef Hlubovič, Jana Jakubejová, Ladislav Klešč, Jozef Kopaj, Nadežda Muščíková, Milan Sabovik, Milota Stronček ová, Václav Trnka
Ústredná kontrolná komisia ÚNSS:	
predsedníčka:	Mária Zubáková
členovia:	Edita Križanová, Ľudmila Kubašová, Jana Pribulová, Vladimír Zán
Úrad ÚNSS:	
riaditeľka:	Ivana Potočňáková
kontakt:	Sekulská 1, 842 50 Bratislava tel.: 02/69 20 34 20, 02/69 20 34 30, fax: 02/69 20 34 47 e-mail: unss@unss.sk, web: www.unss.sk

Kto sú naši klienti

Zrakové vnímanie je jedným z najvýznamnejších zdrojov informácií o svete okolo nás. Strata alebo poškodenie zraku spôsobujú v živote človeka mnoho zmien a problémov pri zvládaní každodenných situácií - pri samostatnom pohybe a orientácii, starostlivosti o seba a domácnosť, získavaní informácií, pri čítaní a písaní, v práci i škole či pri voľnočasových aktivitách. Dôsledky zrakového postihnutia môžu človeku spôsobovať aj vážne psychické problémy. Ich intenzita a dĺžka trvania závisia od jeho osobnosti, podmienok, v ktorých žije i od postoja rodiny a najbližšieho spoločenského prostredia k jeho problémom. Riešiť túto závažnú situáciu pomáhajú sociálne služby, ktoré poskytujeme klientom so zrakovým postihnutím a ich rodinám.

Našimi klientmi sú ľudia so zrakovým postihnutím nezávisle od toho, či sú alebo nie sú členmi ÚNSS. V rámci kategorizácie zrakového postihnutia môže byť naším klientom:

- nevidiaci - klient s úplnou stratou zrakového vnímania, ale tiež klient, ktorý je schopný vnímať maximálne svetlo, nie je však schopný lokalizovať jeho zdroj
- prakticky nevidiaci - má zachované zvyšky zraku tak, že dokáže vnímať svetlo, obrysy, tvary predmetov, no nedokáže využívať zrak ani s najlepšou možnou korekciou ako jediný dominantný analyzátor pri práci, orientácii a získavaní informácií
- slabozraký - klient, ktorý aj napriek najlepšej možnej korekcii má problémy s vykonávaním zrakovej práce, ale disponuje užitočnými zvyškami zraku, ktoré sa dajú efektívne využiť
- osoba s poruchami binokulárneho videnia - má narušenú funkčnú rovnováhu a fyziologickú spoluprácu pravého a ľavého oka
- osoby s kombinovaným postihnutím - ide o kombináciu so zrakovým postihnutím

Našimi klientmi sa môžu stať rodinní príslušníci človeka so zrakovým postihnutím i jeho sociálne prostredie – škola alebo zamestnávateľ.

Sociálne služby pre ľudí so zrakovým postihnutím

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska je špecifická organizácia, ktorá ponúka široké spektrum sociálnych služieb ľuďom so zrakovým postihnutím, ich rodinám aj sociálnemu prostrediu, v ktorom žijú. Služby poskytuje prostredníctvom siete krajských stredísk nachádzajúcich sa v každom krajskom meste na Slovensku.

Sociálne služby poskytuje ÚNSS na základe zápisu do registra poskytovateľov sociálnych služieb. Poskytujeme nasledujúce sociálne služby:
• základné sociálne poradenstvo
• pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov
• sprievodcovská a predčitateľská služba
• požičiavanie pomôcok

Súčasťou ponúkaných sociálnych služieb sú aj odborné činnosti, ktoré poskytujeme na základe akreditácie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR:
• špecializované sociálne poradenstvo
• sociálna rehabilitácia

Okrem toho vlastníme akreditáciu na vzdelávací program Kurz inštruktorov sociálnej rehabilitácie. Ten nám umožňuje udržiavať vysokú odbornosť nielen našich zamestnancov, pretože je presne zacielený na potreby praxe v oblasti sociálnej rehabilitácie ľudí so zrakovým postihnutím.
Obsahuje štyri moduly:
• kurz priestorovej orientácie a samostatného pohybu
• kurz sebaobsluhy
• kurz čítania a písania Braillovho písma
• kurz zrakovej terapie

Sme presvedčení, že ľudia so zrakovým postihnutím majú právo na kvalitné sociálne služby, ktoré im umožnia ich vlastný rozvoj, budú im odpoveďou na ich potreby, a tak prispejú k naplneniu ich života v rodine i v spoločnosti.

V súlade s týmto presvedčením sa snažíme naše služby neustále skvalitňovať a posilňovať. V roku 2013 za náš zásadný krok v rozvoji kvality a ponuky poskytovaných sociálnych služieb považujeme vyškolenie 13 zrakových terapeutov. Išlo o akreditované vzdelávanie inštruktorov sociálnej rehabilitácie so špecializáciou na zrakovú terapiu. Vzdelávanie obsahovo zastrešili optometrista, oftalmológ a zrakový terapeut. Absolventi tohto vzdelávania získali poznatky z oblasti zrakových diagnóz, zrakového systému a vykonávania zrakovej terapie. Poznajú optické a neoptické pomôcky, sú schopní zabezpečiť ich správny výber podľa individuálnych potrieb človeka so zrakovým postihnutím a poznajú modely zrakovej terapie i nácvik techník zrakovej práce.

ÚNSS poskytuje sociálne služby všetkým klientom bezplatne, prevažne individuálnou formou ambulantne na svojich pracoviskách alebo v domácom prostredí klienta. Skupinové formy využívame pri vyrovnávaní sa s postihnutím, motivácii pre ďalšiu aktivitu a zvládaní sociálno-komunikačných zručností.

Aký je postup v prípade záujmu o sociálne služby?

Medzi hlavné výhody našich služieb patrí ich dostupnosť a nízka administratívna náročnosť pre klientov. V prípade záujmu o sociálnu službu stačí, ak o ňu klient požiada osobne, písomne či telefonicky. Jeho požiadavka je vyriešená buď priamo, alebo si s pracovníkom krajského strediska dohodne stretnutie. Jedinou podmienkou poskytovania sociálnych služieb je diagnostikované zrakové postihnutie.

Nie je potrebné, aby človek so zrakovým postihnutím vypĺňal žiadosť alebo iné tlačivo. Na osobnom stretnutí odborný pracovník krajského strediska vystaví klientovi evidenčný list zabezpečujúci ochranu osobných údajov, čím je zároveň zaradený do systému poskytovania sociálnych služieb. V evidenčnom liste je zaznamenávaný celý postup práce s klientom, rehabilitačný plán a všetky stretnutia v časovom slede.

Množstvo, rozsah, druh aj dĺžku poskytovania sociálnych služieb si klient stanovuje po dohode s odborným pracovníkom krajského strediska. Keďže zrakové postihnutie má dlhodobý charakter, po vyriešení požiadavky klienta ho z evidencie nevyraďujeme, ale vedieme ho v nej dlhodobo. Kedykoľvek by sa jeho situácia zmenila, vyskytli by sa nové potreby či problémy, môže nás znovu osloviť.

Špecializované sociálne poradenstvo a sociálna rehabilitácia

V rámci špecializovaného sociálneho poradenstva, ktoré poskytujeme nielen klientom so zrakovým postihnutím, ale aj ich užšiemu či širšiemu sociálnemu prostrediu, pomáhame:
- pri vyrovnávaní sa s postihnutím
- pri zorientovaní sa v sociálnej legislatíve
- pri výbere kompenzačných a optických pomôcok
- v otázkach vzdelávania
- pri uplatnení sa na trhu práce

Prostredníctvom sociálnej rehabilitácie pomáhame získať a rozvíjať vedomosti a zručnosti na zvyšovanie nezávislosti klienta:
- nácvik priestorovej orientácie a samostatného pohybu (chôdza s bielou palicou, so sprievodcom, s využitím zvyškov zraku)
- nácvik sebaobslužných činností (varenie, upratovanie, osobná hygiena)
- nácvik práce s kompenzačnými a optickými pomôckami
- nácvik komunikačných zručností (sociálno-komunikačné zručnosti, výučba Braillovho písma a klávesnicových zručností)
- nácvik práce s technicky náročnými pomôckami (napr. nácvik práce na PC upravenom pre potreby ľudí so zrakovým postihnutím)

Štatistika poskytnutých sociálnych služieb v roku 2013

Ukazovateľ	Klienti	Úkony	Hodiny
Špecializované sociálne poradenstvo	2 860	13 500	12 180,5
Sociálna rehabilitácia	1 194	3 950	7 943,5
Ostatné služby	262	682	1 774,0
Spolu	**3 057**	**18 132**	**21 898,0**

*Celkový počet klientov nie je súčtom klientov v jednotlivých oblastiach poskytovaných sociálnych služieb. Ide o celkový počet klientov, s ktorými sa počas roka 2013 pracovalo – niektorí klienti poberali viacero typov služieb.

Odborné služby poskytovalo spolu 33 sociálnych pracovníkov/poradcov a sociálnych pracovníkov/poradcov - inštruktorov sociálnej rehabilitácie (ich počet sa v priebehu kalendárneho roka menil) spĺňajúcich kvalifikačné a odborné predpoklady na vykonávanie sociálnych služieb dané zákonom o sociálnych službách č. 448/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Ciele a aktivity pre rok 2014

Naším hlavným cieľom do budúceho roka v záujme zlepšovania kvality poskytovaných služieb je monitoring dodržiavania Štandardov kvality poskytovania sociálnych služieb v ÚNSS v jednotlivých regiónoch a vytváranie podmienok na kvalitné poskytovanie sociálnych služieb zrakovo postihnutým na celom území Slovenska. V roku 2013 sme začali s budovaním Informačného systému evidencie klientov. Jeho spustením v roku 2014 predpokladáme ďalšie zlepšenie úrovne poskytovaných služieb pre našich klientov.

Krajské stredisko ÚNSS Banská Bystrica

Adresa: Internátna 10,
974 04 Banská Bystrica
tel: 048 413 42 01
e-mail: unss.bystrica@unss.sk
web: www.bystrica.unss.sk

Personálne obsadenie Krajského strediska

Dagmar Filadelfiová - vedúca KS, metodik pre sociálne služby
Ivana Frčová - zástupkyňa vedúcej KS, metodik pre sociálne služby (od augusta 2013 na MD)
Dana Hudecová - sociálny poradca Zvolen
Renata Oláhová - sociálny poradca Lučenec
Milena Pančíková - sociálny poradca Brezno
Gabriela Štítová - sociálny pracovník – inštruktor sociálnej rehabilitácie (od augusta 2013)

Poskytované služby

Štatistika poskytnutých sociálnych služieb v roku 2013

Ukazovateľ	Klienti	Úkony	Hodiny
Špecializované sociálne poradenstvo	486	2 153	1 786,8
Sociálna rehabilitácia	125	692	1 512,3
Ostatné služby	7	8	16,5
Spolu	**488**	**2 853**	**3 315,6**

Percentuálne rozdelenie úkonov v rámci špecializovaného sociálneho poradenstva

Sociálno-právne poradenstvo	69%
Poradenstvo pri výbere kompenzačných a optických pomôcok	22%
Poradenstvo pre sociálne prostredie	4%
Poradenstvo pri vyrovnávaní sa s postihnutím	2%
Poradenstvo pri úprave fyzického prostredia	1%
Poradenstvo v oblasti zamestnávania	1%
Poradenstvo v oblasti vzdelávania	1%

Percentuálne rozdelenie úkonov v rámci sociálnej rehabilitácie

Nácvik práce s technicky náročnými pomôckami	27%
Nácvik komunikačných zručností	24%
Priestorová orientácia a samostatný pohyb	21%
Nácvik práce s kompenzačnými pomôckami	13%
Sebaobsluha	8%
Nácvik práce s optickými pomôckami	7%

Prehľad klientov so zrakovým postihnutím

Podľa veku:		Podľa pohlavia:	
deti	5%	ženy	61%
produktívny vek	38%	muži	39%
seniori	57%		

Vzdelávanie zamestnancov

Zamestnankyne KS D. Filadelfiová a D. Hudecová absolvovali v roku 2013 akreditovaný kurz Zraková terapia. G. Štítová absolvovala základný vzdelávací kurz pre nových zamestnancov ÚNSS.

Aktivity Krajského strediska

Projektové aktivity

Zvyšujeme kvalitu služieb v teréne je názov projektu, ktorý sa realizoval v období jún - december 2013. Jeho cieľom bolo zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb v Banskobystrickom kraji prostredníctvom terénnej práce. Realizáciou projektových aktivít sa podarilo zrýchliť telefonický a osobný kontakt zrakovo postihnutého klienta so sociálnym poradcom v teréne a tak skrátiť dobu čakania na službu. Svedčí o tom zvýšený počet klientov v roku 2013 (488) oproti roku 2012 (343) a aj počet intervencií v roku 2013 (2853) oproti roku 2012 (2572).

Zakúpením špeciálnych pomôcok pre zrakovo postihnutých sa mám podarilo skvalitniť poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva v oblasti výberu kompenzačných pomôcok a sociálnej rehabilitácie – najmä nácvik práce s kompenzačnými pomôckami.
Projekt s názvom Atraktívne aktivity pre členov je pokračovaním série víkendových vzdelávacích pobytov, na ktorých aktívni členovia základných organizácií ÚNSS v Banskobystrickom kraji získali motiváciu a chuť pracovať pre organizáciu, obhajovať záujmy a potreby zrakovo postihnutých a zároveň si zvýšili svoje právne vedomie, zdokonalili sociálno–komunikačné a prezentačné zručnosti. Na víkendovom pobyte v Tajove sa zúčastnilo 16 aktívnych zrakovo postihnutých členov banskobystrických základných organizácií ÚNSS.

Prezentačné, preventívne a informačné aktivity

Krajské stredisko pravidelne organizuje výstavy kompenzačných pomôcok spojené so seminárom o službách ÚNSS. V roku 2013 pripravilo takúto akciu pre pracovníkov ÚPSVaR Lučenec, Veľký Krtíš, Poltár a Rimavská Sobota. KS sa aktívne zapojilo do Týždňa dobrovoľníctva 2013, akcie organizovanej Centrom dobrovoľníctva, ponúknutím dobrovoľníckej činnosti v našej organizácii – pomoci pri príprave zbierkových materiálov v rámci verejnej zbierky Biela pastelka. Pomohli nám 5 dobrovoľníci, ktorí odpracovali 20 hodín. V rámci tejto aktivity sa pracovníčky KS zúčastnili na Veľtrhu mimovládnych organizácií na Námestí SNP v Banskej Bystrici, ktorý bol zameraný na prezentáciu činnosti organizácie a dobrovoľníckych aktivít.
18. septembra sa Krajské stredisko zapojilo do pravidelnej akcie mesta Brezno s názvom Podajme si ruky. Jej cieľom bolo prezentovať činnosť pomáhajúcich organizácií v Brezne.
V roku 2013 došlo k pripomienkovaniu realizácie stavby Okružná križovatka Lučenec. V spolupráci s mestom Lučenec a spoločnosťou Strabag sa podarilo v zmysle debarierizačných opatrení pre zrakovo postihnutých odstrániť architektonické nedostatky stavby.
Pre základné a stredné školy v priebehu roka KS zorganizovalo 4 besedy o živote ľudí so zrakovým postihnutím.

Hospodárenie

Výnosy 2013		**Náklady 2013**	
Dotácia z VÚC Banská Bystrica	38 510,00 €	Nákup materiálu, energií, opráv	1 319,91 €
Dotácia MPSVaR na rozvoj sociálnych služieb	8 477,05 €	Náklady na služby	9 259,46 €
Príspevok ÚPSVaR Lučenec na prevádzku chráneného pracoviska	1 754,71 €	Osobné náklady	40 486,67 €
		Finančné náklady	376,78 €
Ostatné výnosy (dary, príspevky, zbierkové aktivity)	2 839,61 €	Investičné náklady	138,55 €
Spolu	**51 581,37 €**	**Spolu**	**51 581,37 €**

Poďakovanie partnerom a donorom

Za spoluprácu a finančnú podporu ďakujeme: Banskobystrický samosprávny kraj, Mesto Banská Bystrica, Mesto Brezno, Mesto Lučenec, Optika Eurooptik Banská Bystrica, Optika Šebeň, Očná klinika NsP F. D. Roosevelta Banská Bystrica
Za dlhoročnú podporu a spoluprácu ďakujeme: Lions Club Banská Bystrica

Krajské stredisko ÚNSS Bratislava

Adresa: Sekulská 1, 842 50 Bratislava
tel: 02 692 034 41
e-mail: unss.bratislava@unss.sk
web: www.bratislava.unss.sk

Personálne obsadenie Krajského strediska

Martina Červenková - vedúca KS, sociálny pracovník – inštruktor sociálnej rehabilitácie
Marek Hlina - sociálny poradca – inštruktor sociálnej rehabilitácie
Zuzana Gašparovičová - sociálny pracovník
Alexandra Balšanová - sociálny poradca (do októbra 2013)
Miroslava Plávalová - sociálny poradca (od decembra 2013)

Poskytované služby

Štatistika poskytnutých sociálnych služieb v roku 2013

Ukazovateľ	Klienti	Úkony	Hodiny
Špecializované sociálne poradenstvo	190	556	537
Sociálna rehabilitácia	112	327	896
Ostatné služby	9	18	32
Spolu	220	901	1 465

Percentuálne rozdelenie úkonov v rámci špecializovaného sociálneho poradenstva

Poradenstvo pri výbere optických a kompenzačných pomôcok	60%
Sociálno-právne poradenstvo	29%
Poradenstvo pre sociálne prostredie	8%
Poradenstvo pri vyrovnávaní sa s postihnutím	1%
Poradenstvo pre úpravu fyzického prostredia	1%
Poradenstvo pre rodičov detí so zrakovým postihnutím	0,5%
Poradenstvo v oblasti zamestnávania	0,5%
Poradenstvo v oblasti vzdelávania	0%

Percentuálne rozdelenie úkonov v rámci sociálnej rehabilitácie

Nácvik komunikačných zručností	31%
Priestorová orientácia a samostatný pohyb	24%
Nácvik práce s optickými pomôckami	23%
Sebaobsluha	13%
Nácvik práce s kompenzačnými pomôckami	9%

Vzdelávanie zamestnancov

Pracovníci Krajského strediska M. Hlina a M. Červenková absolvovali v roku 2013 akreditovaný kurz Zraková terapia, ktorého 1. a 2. modul sa uskutočnil v Košiciach. Po úspešnom absolvovaní záverečného testu sa zúčastnili na odbornej stáži v Prahe v Tyfloservise, o.p.s. a Centre zrakových vad.

Aktivity Krajského strediska

Projektové aktivity

V priebehu roka 2013 realizovalo Krajské stredisko viacero projektov samostatne alebo v spolupráci s inými inštitúciami.
S Akadémiou Istropolitana Nova začalo spolupracovať na celoživotnom vzdelávacom projekte MentorT. Jeho cieľom je podpora odborného vzdelávania alebo uplatnenia sa na trhu práce pre znevýhodnené skupiny. V rámci projektu budú vyškolené skupiny mentorov, ktorí budú nápomocní zrakovo postihnutým pri získavaní potrebných zručností. Projekt je podporený programom Leonardo da Vinci a spolupracujú na ňom viaceré inštitúcie z Turecka, Belgicka, Španielska, Francúzska, Rumunska, Litvy a zo Slovenska. Realizácia sa začala v októbri 2012 a záver je naplánovaný na september 2014.
Krajské stredisko spolupracovalo aj na medzinárodnom projekte Aktívne učenie sa seniorov so zrakovým postihnutím (angl. VISAL – Visually impaired seniors active learning). Cieľom projektu bolo vytvorenie a realizácia sústavy neformálneho vzdelávania zameraného špecificky na posilnenie sociálno-komunikačných kompetencií, podporu sebavedomia a motivácie seniorov so zrakovým postihnutím pre ďalšiu aktívnu angažovanosť v spoločnosti.

Prezentačné, preventívne a informačné aktivity

Krajské stredisko realizovalo v roku 2013 niekoľko aktivít, prostredníctvom ktorých informovalo o poslaní ÚNSS, o jej činnosti a poskytovaných službách. 10. júla a 13. augusta sa Krajské stredisko predstavilo v bratislavskom Detskom múzeu. Prezentácia bola určená deťom mladšieho školského veku v rámci letného detského tábora, ktorý organizovalo Detské múzeum. Dňa 23. októbra sa stredisko zapojilo do osvetovo-prezentačnej akcie pri príležitosti Dňa seniorov v DK Ružinov. Na tom istom mieste sa 26. októbra uskutočnila ďalšia podobná akcia s našou aktívnou účasťou - tentoraz pri príležitosti Dňa diabetikov, ktorý sa konal pod záštitou Asociácie diabetikov. 5. december sa už niesol v znamení Vianočných trhov a charitatívnej akcie organizovanej pod záštitou Miestneho úradu Bratislava - Staré Mesto, kde Krajské stredisko v stánku nazvanom Punč pomoci prezentovalo svoje služby pre zrakovo postihnutých.

Hospodárenie

Výnosy 2013		**Náklady 2013**	
Dotácia z VÚC Bratislava	33 193,92 €	Nákup materiálu, energií, opráv	5 589,15 €
Príspevok ÚPSVaR Bratislava na prevádzku chráneného pracoviska	5 354,99 €	Náklady na služby	7 099,55 €
Ostatné výnosy (dary, príspevky, zbierkové aktivity)	3 160,45 €	Osobné náklady	28 690,19 €
		Finančné náklady	330,47 €
Spolu	**41 709,36 €**	**Spolu**	**41 709,36 €**

Poďakovanie partnerom a donorom

Za spoluprácu a finančnú podporu ďakujeme Bratislavskému samosprávnemu kraju. Firme CopyPrint ďakujeme za sponzorský dar - kopírovacie zariadenie Canon. V rámci realizácie verejnej zbierky Biela pastelka ďakujeme za podporu spoločnosti Kofola, ktorá nám darovala 450 fliaš nápojov pre dobrovoľníkov.

Krajské stredisko ÚNSS Košice

Adresa: Park obrancov mieru 1, 040 01 Košice
tel: 055 632 47 15
e-mail: unss.kosice@unss.sk
web: www.kosice.unss.sk

Personálne obsadenie Krajského strediska

Na Krajskom stredisku (KS) pracuje 14 zamestnancov.
Poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva a sociálnej rehabilitácie zabezpečuje odborný tím v zložení:
Marcela Vitkovičová - vedúca KS, sociálny pracovník – koordinátor sociálnych služieb
Marta Pajkošová - zástupkyňa vedúcej KS, sociálny pracovník – koordinátor sociálnych služieb
Erika Forgáčová - sociálny pracovník
Katarína Seidlová - sociálny pracovník
Zlata Babuláková - sociálny pracovník
Ďalší zamestnanci zabezpečujú činnosť recepcie KS, pracovnú asistenciu, administratívne a upratovacie práce.

Poskytované služby

Štatistika poskytnutých sociálnych služieb v roku 2013

Ukazovateľ	Klienti	Úkony	Hodiny
Špecializované sociálne poradenstvo	534	2 010	2 940
Sociálna rehabilitácia	114	634	1 744
Ostatné služby	36	196	708
Spolu	**538**	**2 840**	**5 392**

Percentuálne rozdelenie úkonov v rámci špecializovaného sociálneho poradenstva

Sociálno-právne poradenstvo	67%
Poradenstvo pri výbere kompenzačných a optických pomôcok	22%
Poradenstvo pri úprave fyzického prostredia	4%
Poradenstvo pre sociálne prostredie	3%
Poradenstvo v oblasti zamestnávania	1,5%
Poradenstvo v oblasti vzdelávania	1,5%
Poradenstvo pre rodičov detí so zrakovým postihnutím	1%

Percentuálne rozdelenie úkonov v rámci sociálnej rehabilitácie

Nácvik práce s technicky náročnými pomôckami	25%
Nácvik práce s kompenzačnými pomôckami	24%
Nácvik komunikačných zručností	24%
Priestorová orientácia a samostatný pohyb	24%
Nácvik práce s optickými pomôckami	3%

Prehľad klientov so zrakovým postihnutím podľa veku

do 25 rokov	5%
26 – 60 rokov	50%
nad 60 rokov	45%

Vzdelávanie zamestnancov

Zamestnankyne KS M. Vitkovičová a K. Seidlová sa v roku 2013 zúčastnili na akreditovanom kurze Zraková terapia. Všetci špecializovaní sociálni poradcovia KS sa zúčastnili na pracovnej stáži na Úrade Košického samosprávneho kraja s cieľom zvýšiť odborné vedomosti pri práci s rôznymi cieľovými skupinami. E. Forgáčová a J. Podolinský si svoje odborné vedomosti rozšírili v kurze s názvom Prístupnosť dotykových zariadení pre zrakovo postihnutých.

Aktivity Krajského strediska

Projektové aktivity

V roku 2013 Krajské stredisko pokračovalo predovšetkým v screeningových meraniach vývinových porúch zraku u detí predškolského veku pomocou binokulárneho autorefraktometra Plusoptix. Uskutočnilo 1 150 meraní, pričom až vo štvrtine prípadov bolo odporúčané komplexné vyšetrenie zraku u detského oftalmológa.

Prezentačné, preventívne a informačné aktivity

KS ÚNSS Košice v priebehu roka zorganizovalo viacero prezentácií činnosti ÚNSS. Išlo najmä o prezentácie a besedy pre študentov medicíny, základné a stredné školy či domovy sociálnych služieb.
Každoročne sa na Krajskom stredisku organizuje Deň otvorených dverí. V roku 2013 sa dvere otvorili 23. a 24. mája. Podujatie, podobne ako v minulosti, malo úspech u širokej verejnosti aj medzi pozvanými spolupracujúcimi organizáciami.

Hospodárenie

Výnosy 2013		Náklady 2013	
Dotácia z VÚC Košice	35 551,73 €	Nákup materiálu, energií, opráv	11 158,37 €
Príspevok ÚPSVaR Košice na prevádzku chráneného pracoviska, aktivačnú činnosť	23 371,79 €	Náklady na služby	12 010,53 €
Dotácia MPSVaR na rozvoj sociálnych služieb	4 296,69 €	Osobné náklady	76 946,76 €
		Finančné náklady	1 557,91 €
Ostatné výnosy (dary, príspevky, zbierkové aktivity)	40 023,36 €	Investičné náklady	1 570,00 €
Spolu	**103 243,57 €**	**Spolu**	**103 243,57 €**

Poďakovanie partnerom a donorom

Za finančnú podporu patrí naše poďakovanie Košickému samosprávnemu kraju. Poďakovanie za užšiu spoluprácu patrí aj predstaviteľom miest Košice a Michalovce.
Ďakujeme US Steel Košice, a.s., ktorého zamestnanci nám v rámci dobrovoľníckeho dňa pomohli pri skrášľovaní priestorov KS.
Ďakujeme Nadácii Carmeuse, vďaka ktorej sa zabezpečila nová kompenzačná pomôcka – elektronická prenosná čítacia lupa Ruby XL. Klientom sa tým rozšírili možnosti pri výbere vhodnej kompenzačnej pomôcky.
1. Lions Clubu Košice ďakujeme za dlhoročnú spoluprácu a za bezplatné zapožičanie autorefraktometra Plusoptix, ktorý má výrazný podiel pri odhaľovaní refrakčných chýb detí. Zároveň ďakujeme za finančnú podporu na realizáciu meraní.

Krajské stredisko ÚNSS Nitra

Adresa: Nedbalova 540/17,
949 12 Nitra
tel: 037 741 81 15
e-mail: unss.nitra@unss.sk
web: www.nitra.unss.sk

Personálne obsadenie Krajského strediska

Petra Ajdariová - vedúca KS, sociálny pracovník - inštruktor sociálnej rehabilitácie
Eva Prokopová - sociálny pracovník (do septembra 2013)
Renáta Kováčová - sociálny pracovník (od septembra 2013)
Mária Červenková - sociálny poradca

Poskytované služby

Štatistika poskytnutých sociálnych služieb v roku 2013

Ukazovateľ	Klienti	Úkony	Hodiny
Špecializované sociálne poradenstvo	302	1 192	840
Sociálna rehabilitácia	144	270	328
Ostatné služby	6	9	10
Spolu	**305**	**1 471**	**1 178**

V roku 2013 mali klienti najväčší záujem o nasledujúce služby:
- poradenstvo pri vyrovnávaní sa s postihnutím
- sociálno-právne poradenstvo zamerané na pomoc pri uplatňovaní práv a nárokov vyplývajúcich zo sociálnej legislatívy
- poradenstvo pre fyzické prostredie (úprava bytu, pracoviska, ...)
- poradenstvo pri výbere kompenzačných a optických pomôcok
- poradenstvo pre rodičov zrakovo postihnutých detí
- nácvik práce s kompenzačnými a optickými pomôckami
- nácvik komunikačných zručností (sociálno-komunikačné zručnosti, výučba Braillovho písma a klávesnicových zručností)

Vzdelávanie zamestnancov

E. Prokopová absolvovala v roku 2013 akreditovaný kurz Zraková terapia, ktorý úspešne ukončila záverečnou skúškou.

Aktivity Krajského strediska

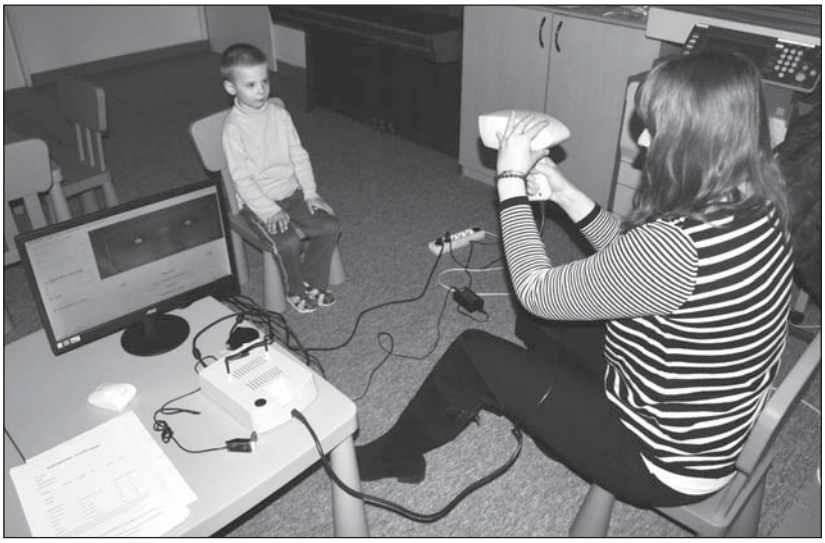

Projektové aktivity

Dôležitým projektom Krajského strediska v uplynulom roku bola realizácia screeningových meraní zrakových porúch u detí predškolského veku prístrojom Plusoptix. V mesiacoch marec až jún 2013 sa meranie uskutočnilo v 33 materských školách v Nitrianskom kraji. Na meraniach sa zúčastnilo 1 045 detí. Výhodou týchto meraní je, že s vysokou mierou spoľahlivosti dokážu identifikovať existujúce alebo začínajúce vývinové poruchy zraku, u ktorých iba včasné odhalenie umožní efektívnu liečbu. Meranie trvá približne 2 sekundy, je bezdotykové a bezbolestné. Počas realizácie meraní sa potvrdili predpoklady o veľkom výskyte vývinových porúch zraku – až 23,5% meraní bolo pozitívnych s odporúčaním absolvovať komplexnú odbornú prehliadku u detského oftalmológa.

S pomocou Nitrianskej komunitnej nadácie sa podarilo zrealizovať projekt Zdravé očká. Vďaka projektu KS zakúpilo špeciálny kufor na transport prístroja Plusoptix a tlačiareň potrebnú na tlač výsledkov meraní priamo na mieste ich realizácie.

Prezentačné, preventívne a informačné aktivity

Počas roka 2013 pracovníci Krajského strediska zrealizovali viacero prezentačných, informačných a osvetových akcií pre verejnosť - na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny, v oftalmologických ambulanciách, na akciách miest, obcí či škôl. Počas týchto aktivít informovali o činnosti ÚNSS, poskytovaných službách, predviedli optické a kompenzačné pomôcky.
22. novembra sa P. Ajdariová a R. Kováčová zúčastnili na vzdelávacej aktivite určenej pre zdravotné sestry pracujúce v oftalmologických ambulanciách. Na tomto podujatí prezentovali sociálne služby poskytované Krajským stredisko ÚNSS v Nitre a spôsob distribúcie klienta z oftalmologických ambulancií na odborné pracoviská ÚNSS a opačne.

Hospodárenie

Výnosy 2013		**Náklady 2013**	
Dotácia z VÚC Nitra	16 596,00 €	Nákup materiálu, energií, opráv	770,40 €
Dotácia MPSVaR na rozvoj sociálnych služieb	7 419,90 €	Náklady na služby	5 084,06 €
Ostatné výnosy (dary, príspevky, zbierkové aktivity)	5 969,10 €	Osobné náklady	21 925,72 €
		Finančné náklady	206,82 €
		Investičné náklady	1 998,00 €
Spolu	**29 985,00 €**	**Spolu**	**29 985,00 €**

Poďakovanie partnerom a donorom

Za spoluprácu a finančnú podporu ďakujeme:
– Nitrianskemu samosprávnemu kraju
– Mestu Nitra
– Nitrianskej komunitnej nadácii

Krajské stredisko ÚNSS Prešov

Adresa: Kollárova 11, 080 01 Prešov
tel: 051 772 44 21
e-mail: unss.presov@unss.sk
web: www.presov.unss.sk

Personálne obsadenie Krajského strediska

Na Krajskom stredisku (KS) pracuje 6 zamestnancov. Za poskytovanie sociálnych služieb bol v roku 2013 zodpovedný odborný tím v zložení:
Jozef Hlubovič - vedúci KS, sociálny poradca – inštruktor sociálnej rehabilitácie
Andrea Pavlovská - sociálny pracovník (pracovný asistent)
Denisa Barníková - sociálny pracovník (do septembra 2013)
Renáta Stanková - sociálny pracovník (od septembra 2013 – návrat z MD)
Mária Schmidtová - terénny pracovník

Poskytované služby

Štatistika poskytnutých sociálnych služieb v roku 2013

Ukazovateľ	Klienti	Úkony	Hodiny
Špecializované sociálne poradenstvo	279	1 380	518
Sociálna rehabilitácia	181	284	491
Ostatné služby	5	24	164
Spolu	**306**	**1 688**	**1 173**

V roku 2013 mali klienti najväčší záujem o nasledujúce služby:
- sociálno-právne poradenstvo
- poradenstvo pri výbere optických a kompenzačných pomôcok
- nácvik priestorovej orientácie a samostatného pohybu
- nácvik práce s optickými a kompenzačnými pomôckami

Vzdelávanie zamestnancov

A. Pavlovská absolvovala akreditovaný kurz Zraková terapia a Priestorová orientácia a samostatný pohyb. V rámci kurzu Zraková terapia sa zúčastnila na odbornej stáži v Centre zrakových vad a Tyfloservise, o.p.s. v Prahe. Tím pracovníkov KS absolvoval seminár venovaný európskej legislatíve vo vzťahu k právam ľudí so zrakovým postihnutím.

Aktivity Krajského strediska

Projektové aktivity

V roku 2013 Krajské stredisko zrealizovalo projekt Spolu pre zrakovo postihnutých. Hlavným cieľom projektu bolo systematizovať pravidelnú spoluprácu ľudí so zrakovým postihnutím v Prešovskom samosprávnom kraji a Rzeszowskom regióne v Poľsku a vytvoriť základy cezhraničnej spolupráce. Súčasťou projektu boli rekonštrukčné práce v priestoroch strediska, zrealizovali sa workshopy zamerané na kultúrno–integračné aktivity, na sebaobhajobu a na európsku legislatívu. V rámci projektu sa uskutočnila Umelecká prehliadka nevidiacich a slabozrakých interpretov z Poľska a zo Slovenska. Zrakovo postihnutí umelci mali možnosť prostredníctvom prehliadky, ako záverečnej aktivity projektu, ukázať svoje odhodlanie a schopnosti širokej verejnosti spevom či hrou na hudobný nástroj. Projekt schválil Prešovský samosprávny kraj z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovensko 2007 – 2013.
Krajské stredisko sa zapojilo do projektu Aktívne učenie sa seniorov so zrakovým postihnutím (Visal), ktorého cieľom bolo vytvorenie a realizácia sústavy neformálneho vzdelávania zameraného špecificky na posilnenie sociálno-komunikačných kompetencií, podporu sebavedomia a motivácie seniorov so zrakovým postihnutím pre ďalšiu aktívnu angažovanosť v spoločnosti. Do projektu sa zapojilo 8 klientov so zrakovým postihnutím, ktorí sa na princípoch asertivity učili zvládať rôzne problémové situácie z bežného života. Ďalej sa venovali významu rozhodovania sa a dôsledkom svojich rozhodnutí, výhodám kooperácie a členstva v skupinách, nácviku sociálno–komunikačných zručností.

Krajské stredisko sa zapojilo do projektu Krajskej rady ÚNSS v Prešove Sme tu a poďte aj vy medzi nás, ktorý bol zameraný na aktivizáciu predstaviteľov základných organizácií ÚNSS a hľadanie východísk pre získavanie nových členov.

Prezentačné, preventívne a informačné aktivity

Krajské stredisko v roku 2013 navštívilo 20 základných škôl, na ktorých prezentovalo činnosť ÚNSS. Študenti sa oboznámili so službami KS a rôznymi optickými a kompenzačnými pomôckami pre ľudí so zrakovým postihnutím.
V spolupráci so základnými organizáciami a firmou Tyflocomp zrealizovalo KS výstavu kompenzačných pomôcok v Humennom a Kežmarku. Cieľovú skupinu tvorili pracovníci ÚPSVaR i širšia verejnosť.
Uskutočnilo sa stretnutie s primárom očného oddelenia FNsP Prešov Jánom Ahlersom na podporu spolupráce a prezentácie Krajského strediska. Stretnutie s vedúcim odboru školstva Petrom Haasom malo za cieľ hľadať možnosti spolupráce a realizácie screeningu vývinových zrakových porúch u detí v materských školách. Významná bola spolupráca so Slovenskou glaukómovou spoločnosťou pri prezentácii ÚNSS počas Svetového týždňa glaukómu. KS sa zúčastnilo na sprístupnení vodiacej línie na hrade Stará Ľubovňa.

Hospodárenie

Výnosy 2013		**Náklady 2013**	
Dotácia z VÚC Prešov	16 440,96 €	Nákup materiálu, energií, opráv	5 339,22 €
Príspevok ÚPSVaR Prešov na prevádzku chráneného pracoviska	17 317,21 €	Náklady na služby	19 056,69 €
Dotácia MPSVaR na rozvoj sociálnych služieb	3 498,88 €	Osobné náklady	43 588,07 €
Cezhraničný projekt PL-SK (VÚC Prešov)	26 875,80 €	Finančné náklady	364,88 €
Ostatné výnosy (dary, príspevky, zbierkové aktivity)	13 948,43 €	Investičné náklady	9 732,42 €
Spolu	**78 081,28 €**	**Spolu**	**78 081,28 €**

Poďakovanie partnerom a donorom

Naše poďakovanie za podporu a spoluprácu patrí najmä Prešovskému samosprávnemu kraju a Mestu Prešov.
Ďakujeme za prejav dôvery a podpory ÚNSS venovaním 2% z daní: XINTEX Slovakia, Prešov; Ing. Jozef Lenárt TOPREAL, COMMERC SERVICE Prešov, AGRO-LENT Prešov, OKO Prešov, PREMETAL Prešov.
Ďakujeme našim dlhoročným partnerom: Lions Clubu Prešov, Zväzu zdravotne postihnutých v Prešove, ZOM Prešov – občianskemu združeniu zdravotne postihnutých, predstaviteľom samosprávy miest Poprad a Svidník.

Krajské stredisko ÚNSS Trenčín

Adresa: Námestie sv. Anny 9, 911 01 Trenčín
tel: 032 652 33 13
e-mail: unss.trencin@unss.sk
web: www.trencin.unss.sk

Personálne obsadenie Krajského strediska

Mária Krafčíková - vedúca KS, sociálny pracovník
Martina Barkóciová - sociálny pracovník

Poskytované služby

Štatistika poskytnutých sociálnych služieb v roku 2013

Ukazovateľ	Klienti	Úkony	Hodiny
Špecializované sociálne poradenstvo	281	828	1 652
Sociálna rehabilitácia	206	537	2 267
Ostatné služby	2	2	2
Spolu	**385**	**1 367**	**3 921**

Vzdelávanie zamestnancov

M. Krafčíková absolvovala v roku 2013 vzdelávanie v oblasti sociálno-právneho poradenstva, školenie o kompenzačných pomôckach a akreditovaný kurz Zraková terapia.

M. Barkóciová absolvovala vzdelávanie v oblasti sociálno-právneho poradenstva, školenie o kompenzačných pomôckach a akreditovaný kurz priestorovej orientácie a samostatného pohybu.

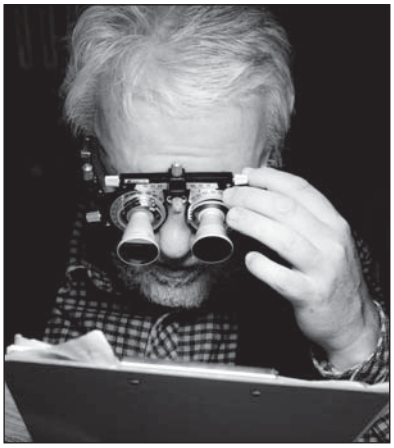

Aktivity Krajského strediska

Prezentačné, preventívne a informačné aktivity

Krajské stredisko sa v roku 2013 aktívne zúčastnilo na viacerých prednáškach a prezentáciách, na ktorých informovalo o činnosti strediska a poskytovaných službách. V Trenčíne to bol seminár organizovaný firmou Novartis pre ľudí so zrakovými problémami, v Považskej Bystrici sa realizovala odborná prednáška pre študentov Strednej zdravotníckej školy. Prezentácia KS sa uskutočnila i v rámci odborného seminára pri príležitosti osláv vzniku materskej školy v Bánovciach nad Bebravou, ktorá poskytuje starostlivosť aj pre deti so zrakovým postihnutím. Už tradičnou aktivitou je fotografická výstava Cesta svetla, ktorá sa tentoraz konala v máji v priestoroch Okresného úradu Trenčín.

Hospodárenie

Výnosy 2013		**Náklady 2013**	
Dotácia z VÚC Trenčín	12 000,00 €	Nákup materiálu, energií, opráv	279,24 €
Dotácia MPSVaR na rozvoj sociálnych služieb	7 775,46 €	Náklady na služby	6 775,21 €
Ostatné výnosy (dary, príspevky, zbierkové aktivity)	3 997,26 €	Osobné náklady	16 382,38 €
		Finančné náklady	325,99 €
		Investičné náklady	9,90 €
Spolu	**23 772,72 €**	**Spolu**	**23 772,72 €**

Poďakovanie partnerom a donorom

Za spoluprácu a finančnú podporu ďakujeme:
- Trenčiansky samosprávny kraj
- Mesto Trenčín
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Trenčíne
- Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne

Krajské stredisko ÚNSS Trnava

Adresa: Trhová 2, 917 01 Trnava
tel: 033 551 27 06
e-mail: unss.trnava@unss.sk
web: www.trnava.unss.sk

Personálne obsadenie Krajského strediska

Viera Mrenová - vedúca KS, sociálny pracovník – koordinátor sociálnych služieb
Monika Valúchová - zástupkyňa vedúcej KS, sociálny pracovník – inštruktor sociálnej rehabilitácie
Andrea Remenárová - sociálny poradca
Lenka Patyiová - sociálny pracovník
Zuzana Morávková - sociálny poradca
Iveta Orbánová - sociálny poradca
Beáta Blahutová - sociálny pracovník (do marca 2013)

Poskytované služby

Štatistika poskytnutých sociálnych služieb v roku 2013

Ukazovateľ	Klienti	Úkony	Hodiny
Špecializované sociálne poradenstvo	266	3 129	2 776
Sociálna rehabilitácia	58	646	1 111
Ostatné služby	51	207	178
Spolu	**267**	**3 982**	**4 065**

Percentuálne rozdelenie úkonov v rámci špecializovaného sociálneho poradenstva

Sociálno-právne poradenstvo	35%
Poradenstvo pri vyrovnávaní sa s postihnutím	29%
Poradenstvo pri výbere optických a kompenzačných pomôcok	20%
Poradenstvo pre sociálne prostredie	9%
Poradenstvo pre úpravu fyzického prostredia	4%
Poradenstvo v oblasti vzdelávania	2%
Poradenstvo v oblasti zamestnávania	1%

Percentuálne rozdelenie úkonov v rámci sociálnej rehabilitácie

Nácvik komunikačných zručností	53%
Priestorová orientácia a samostatný pohyb	16%
Sebaobsluha	11%
Nácvik práce s technicky náročnými pomôckami	10%
Nácvik práce s kompenzačnými pomôckami	7%
Nácvik práce s optickými pomôckami	3%

Vzdelávanie zamestnancov

Pracovníčky KS V. Mrenová a A. Remenárová absolvovali akreditovaný kurz Zraková terapia a odbornú stáž v Centre zrakových vad v Prahe. Všetci zamestnanci KS sa zúčastnili na seminári Európska legislatíva a práva osôb so zdravotným postihnutím.

Aktivity Krajského strediska

Projektové aktivity

Krajské stredisko realizovalo projekt Rozpoznajme zrakovo postihnutých, ktorý bol zameraný na zvýšenie kvality poskytovania sociálnej pomoci seniorom žijúcim v zariadeniach pre seniorov. Projekt finančne podporil Trnavský samosprávny kraj.
KS sa zapojilo do projektu Visal - Aktívne učenie seniorov so zrakovým postihnutím. Cieľom projektu bolo vytvorenie a realizácia sústavy neformálneho vzdelávania zameraného špecificky na posilnenie sociálno-komunikačných kompetencií, podporu sebavedomia a motivácie seniorov so zrakovým postihnutím pre ďalšiu aktívnu angažovanosť v spoločnosti.

Prezentačné, preventívne a informačné aktivity

V roku 2013 KS aktívne participovalo na podujatí Mobilná klinika v Gabčíkove, kde bola zabezpečená propagácia činnosti a služieb strediska prostredníctvom letákov i bulletinov.
Spolupráca s Knižnicou J. Fándlyho v Trnave priniesla pravidelné podujatie Kino s audiokomentárom, ktoré raz mesačne sprístupňuje kultúrny filmový zážitok aj ľuďom so zrakovým postihnutím.
Uskutočnili sa Dni otvorených dverí KS - podujatie určené predovšetkým pre študentov Pedagogickej a sociálnej akadémie bl. Laury Trnava, študentov Trnavskej univerzity a odbornú verejnosť.
Účasť KS nechýbala na Dni otvorených dverí Strednej zdravotníckej školy v Skalici.

Pracovníci KS ďalej zorganizovali informačný seminár pre zariadenia seniorov, opatrovateľky a kluby dôchodcov v meste Skalica s názvom Rozpoznajme zrakovo postihnutých v meste Skalica, ktorý sa konal pod záštitou primátora mesta.
V rámci depistáže sme komunikovali s optikami a oftalmologickými ambulanciami v Trnave, Hlohovci, Piešťanoch, Dunajskej Strede, Veľkom Mederi, Seredi, Galante, Senici, Skalici a Holíči.

Hospodárenie

Výnosy 2013		**Náklady 2013**	
Dotácia z VÚC Trnava	54 720,00 €	Nákup materiálu, energií, opráv	397,80 €
Projekt VÚC Trnava	295,00 €	Náklady na služby	8 921,65 €
Ostatné výnosy (dary, príspevky, zbierkové aktivity)	1 922,15 €	Osobné náklady	47 264,01 €
		Finančné náklady	343,73 €
		Investičné náklady	9,96 €
Spolu	**56 937,15 €**	**Spolu**	**56 937,15 €**

Poďakovanie partnerom a donorom

Za spoluprácu a finančnú podporu ďakujeme:
– Trnavský samosprávny kraj
– Mesto Trnava
– Mesto Sereď
– Mesto Skalica
– Telefónica Slovakia s.r.o.
– Pekáreň Takáč a syn s.r.o. Trnava

Krajské stredisko ÚNSS Žilina

Adresa: Karpatská 10, 010 08 Žilina
tel: 041 565 23 69
e-mail: unss.zilina@unss.sk
web: www.zilina.unss.sk

Pod Krajským strediskom Žilina poskytuje služby zrakovo postihnutým:
Stredisko sociálnej rehabilitácie Martin
Adresa: B. Bullu 13, 036 08 Martin
tel: 043 428 19 09
e-mail: unss.martin@unss.sk

Personálne obsadenie Krajského strediska

Erika Kanátová – vedúca KS, sociálny pracovník – koordinátor sociálnych služieb
Denisa Veselovská – sociálny pracovník
Zuzana Blahutiaková – sociálny pracovník
Milota Stronček ová – sociálny pracovník, pôsobisko - Stredisko sociálnej rehabilitácie Martin

Poskytované služby

Štatistika poskytnutých sociálnych služieb v roku 2013

Ukazovateľ	Klienti	Úkony	Hodiny
Špecializované sociálne poradenstvo	526	2 252	2 094
Sociálna rehabilitácia	254	560	1 022
Ostatné služby	146	218	663
Spolu	**552**	**3 030**	**3 779**

Percentuálne rozdelenie úkonov v rámci špecializovaného sociálneho poradenstva

Sociálno-právne poradenstvo	37%
Poradenstvo pri výbere kompenzačných a optický pomôcok	33%
Poradenstvo pre sociálne prostredie	22%
Poradenstvo pri vyrovnávaní sa s postihnutím	4%
Poradenstvo v oblasti zamestnávania	1,5%
Poradenstvo v oblasti vzdelávania	1,5%
Poradenstvo pre rodičov ZP detí	0,5%
Poradenstvo pri úprave fyzického prostredia	0,5%

Percentuálne rozdelenie úkonov v rámci sociálnej rehabilitácie

Nácvik práce s optickými pomôckami	37,5%
Nácvik práce s kompenzačnými pomôckami	30%
Nácvik práce s technicky náročnými pomôckami	15,5%
Priestorová orientácia a samostatný pohyb	10%
Nácvik komunikačných zručností	4,5%
Sebaobsluha	2,5%

Vzdelávanie zamestnancov

V roku 2013 absolvovali pracovníčky KS E. Kanátová a D. Veselovská akreditovaný kurz Zraková terapia a zúčastnili sa aj odbornej stáže v Centre zrakových vad a Tyfloservis, o.p.s. v Prahe.

Aktivity Krajského strediska

Projektové aktivity

Stredisko sociálnej rehabilitácie v Martine realizovalo projekt Príď a skús zmeniť svoj život. V rámci projektu KS zakúpilo kompenzačné pomôcky pre zrakovo postihnutých, ktoré budú využité pri poskytovaní špecializovaného sociálneho poradenstva pre klientov KS Žilina. Projekt podporilo Mesto Martin.
V spolupráci so spoločnosťou Novartis Slovakia s.r.o. KS realizovalo projekt In focus – v centre pozornosti. Išlo o edukačné podujatie zamerané na ľudí s vážnym poškodením zraku, ktoré sa konalo 6. júna v Kongresovej sále Žilinského samosprávneho kraja. Pre účastníkov boli pripravené zaujímavé vstupy o architektonických a dopravných bariérach pre nevidiacich, prezentácia ukážok práce s kompenzačnými pomôckami pre zrakovo postihnutých, informácie o legislatíve v oblasti kompenzácií ŤZP.
Krajské stredisko sa aktívne zapojilo do medzinárodného projektu TEC - Nástroje na hodnotenie kompetencií ľudí so špeciálnymi potrebami v súlade s Medzinárodnou klasifikáciou funkčnosti. Zámerom projektu je zvýšiť uplatnenie sa ľudí s postihnutím na pracovnom trhu.

Prezentačné, preventívne a informačné aktivity

V marci pracovníci strediska v spolupráci s Ústavom sociálnej práce Božieho milosrdenstva zorganizovali výstavu kompenzačných a optických pomôcok pre

študentov Vysokej školy sv. Alžbety. Uskutočnili sa dve jednodňové informačno-osvetové podujatia pre študentov Strednej zdravotníckej školy v Žiline a pre žiakov Základnej školy Lichardova v Žiline.
V rámci spolupráce so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva sa podarilo pripraviť výstavu Fragmenty z prírody, pre ktorú KS zabezpečilo popisy v Braillovom písme a reliéfne stopy dravcov. V Krajskej knižnici v Žiline bola inštalovaná výstava fotografií Cesta svetla venovaná problematike zrakového postihnutia a fenoménu svetla.
Zástupcovia KS sa pravidelne zúčastňovali na akciách organizovaných LIONS Clubom v Žiline. Finančný výnos z jeho aktivít využíva KS na podporu svojej činnosti. V uplynulom roku sa KS aktívne zapojilo do tvorby Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Žilina. Realizovala sa tiež spolupráca s Dopravným podnikom mesta Žilina na ozvučení autobusov a trolejbusov MHD.

Hospodárenie

Výnosy 2013		**Náklady 2013**	
Dotácia z VÚC Žilina	33 324,48 €	Nákup materiálu, energií, opráv	991,09 €
Príspevok ÚPSVaR Martin na prevádzku chráneného pracoviska	5 286,20 €	Náklady na služby	8 845,87 €
Dotácia MPSVaR na rozvoj sociálnych služieb	1 302,03 €	Osobné náklady	31 852,59 €
Ostatné výnosy (dary, príspevky, zbierkové aktivity)	4 075,00 €	Finančné náklady	378,08 €
		Investičné náklady	1 920,08 €
Spolu	**43 987,71 €**	**Spolu**	**43 987,71 €**

Poďakovanie partnerom a donorom

Za spoluprácu a finančnú podporu ďakujeme:
– Žilinský samosprávny kraj
– Mesto Žilina
– Mesto Martin
– Hypermarket Tesco Žilina
– OD Tesco
– Jukop s.r.o.
– Optika JaŠ
– MY Žilinské noviny
– MY Kysucké noviny

Za dlhoročnú podporu a spoluprácu ďakujeme:
– LIONS Club Žilina

Aktívni členovia

Základnými organizačnými jednotkami ÚNSS, v ktorých sú naši členovia združení, sú základné organizácie (ZO). Ku koncu roka 2013 pôsobilo na celom území Slovenska 67 ZO s dovedna 4 464 evidovanými členmi.

Činnosť ZO na úrovni krajov koordinuje 8 krajských rád (KR), v ktorých má každá ZO minimálne jedného zástupcu. KR ÚNSS sú volené na krajských zhromaždeniach s dvojročným funkčným mandátom. Na celoštátnej úrovni riadi činnosť Ústredná rada ÚNSS, v ktorej je každá KR zastúpená svojím predsedom. Ďalší členovia Ústrednej rady ÚNSS sú volení zjazdom, ktorý sa koná raz za 4 roky. Ostatný Zjazd ÚNSS sa uskutočnil v roku 2012.

Zavedenie elektronickej evidencie členov ÚNSS

Výnimočnou udalosťou roku 2013 bolo spustenie Informačného systému elektronickej on-line evidencie členov. Súčasťou procesu je i výmena členských kariet, ktoré po 20 rokoch používania nezodpovedali súčasným štandardom. Aktualizácia osobných údajov nám poskytne lepší obraz o potrebách a požiadavkách členov. Základným predpokladom realizácie tejto zmeny bolo viacero krokov vyplývajúcich zo Zákona č.428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov. Išlo najmä o:

- vyvinutie Informačného systému elektronickej evidencie členov Apollo
- vytvorenie formulára novej karty člena ÚNSS slúžiaceho tiež ako prihláška do ÚNSS
- vypracovanie bezpečnostného projektu informačného systému vrátane zriadenia osobitného servera na Úrade ÚNSS
- vymenovanie a certifikovanie zodpovednej osoby poverenej dohľadom nad ochranou osobných údajov
- vyškolenie osôb oprávnených na zber a spracovanie osobných údajov v ZO a KR ÚNSS

Základný proces výmeny členských kariet a spracovania elektronickej evidencie by mal byť ukončený v závere roka 2014.

Z činnosti nižších organizačných zložiek

Spolková zložka ÚNSS pripraví počas roka viac ako 600 najrôznejších spoločenských, vzdelávacích, kultúrnych a športových podujatí, na ktorých sa zúčastní vyše 10 tisíc osôb. Spomedzi akcií roku 2013 vyberáme niekoľko príkladov:

Tvorivé dielne a kreatívne práce šikovných rúk – aktivity, pri ktorých zrak nehrá takú dôležitú úlohu, majú pevné miesto v činnosti viacerých ZO. Napríklad krúžky ručných prác, ktorých v ÚNSS pôsobí 8. Rozvinúť svoju tvorbu sa v máji pokúsili v ZO Lučenec štvordňovým kurzom Tvoríme pre potešenie, ktorý získal podporu v Grantovom programe pre optimistov Nadácie Orange. Krúžok Radka pri ZO ÚNSS Nitra zorganizoval v júni kurz keramiky.

Spoznávanie našej vlasti - činnosť, ktorou sa zaoberá viac ako polovica ZO ÚNSS, čomu napomáha i podpora zo strany miest a obcí. Z množstva zážitkových a poznávacích akcií uveďme aspoň zopár. Zájazdy do Východných Tatier, Nitry, Prahy a na Moravu pripravila pre svojich členov KR ÚNSS Bratislava. Nitrianska ZO zorganizovala návštevu Oravy, počas ktorej účastníci z rôznych častí Slovenska mohli vyskúšať atrakciu - jazdu v tanku. Jedenásť členov ZO Čadca absolvovalo začiatkom augusta výlet na hrad Strečno. Bratislavská ZO č. 57 zorganizovala koncom augusta pre 15 účastníkov splav Malého Dunaja na rafte.

Žijeme medzi vami je názov prezentačnej akcie, ktorú pre verejnosť každoročne organizuje ZO ÚNSS Žiar nad Hronom v spolupráci s Krajským strediskom ÚNSS Banská Bystrica. Cieľom je oboznámiť verejnosť so životom nevidiacich a slabozrakých, napr. ako im môžu ľudia pomôcť na ulici, v doprave či kam sa obrátiť, keď človek stratí alebo sa mu zhorší zrak.

Lúče srdc - benefičný koncert, ktorý 18. októbra v divadle B. S. Timravy v Lučenci zorganizovala tamojšia ZO ÚNSS č. 22. Na koncerte vystúpil nevidiaci spevák Maroš Bango.

Projekt Semestriáda - patrí do portfólia činnosti ZO ÚNSS Lučenec aj vďaka finančnej podpore programu Seniori v našom meste. Od októbra 2012 do februára 2013 sa uskutočnilo 12 jednodňových aktivít určených seniorom so zrakovým postihnutím. Okrem získania nových poznatkov pre každodenný život sa mohli účastníci podeliť o vlastné skúsenosti s inými účastníkmi projektu vrátane lektorov.

Dlhodobá spolupráca ZO č.43 Svidník s poľskými kolegami v Krosne a Stryszowe vyústila do trojdňového stretnutia v rekreačnom stredisku v Medveďom a návštevy Levoče vrátane exkurzie do Slovenskej knižnice pre nevidiacich.

Seminár o využívaní nových informačných technológií pre zrakovo postihnutých zorganizovala ZO ÚNSS Čadca. Seminár bol venovaný aj ukážkam práce s internetom, zúčastnilo sa na ňom 14 členov.

Letnú školu sebaobsluhy na Zemplínskej Šírave usporiadala pre svojich členov ZO č. 12 Humenné na prelome júla a augusta. Účastníci zažili týždeň plný praktických a užitočných aktivít, ktoré využijú v každodennom živote. Venovali sa vareniu, šitiu, priestorovej orientácii, nakupovaniu, ale aj počítačovým zručnostiam. Tí, ktorí náhle stratili zrak, sa mohli oboznámiť s Braillovým písmom. V programe nechýbal ani výlet do prírody s cieľom na Vinianskom jazere.

Viaceré z aktivít nižších organizačných zložiek boli aj v roku 2013 podporené grantovým kolom, ktoré sme vyhlásili v apríli s témou Podpora spolkovej činnosti zameraná na rozširovanie členskej základne. Zaslaných bolo 21 projektov s celkovou požadovanou sumou 6 697,80 €. Grantová komisia sa rozhodla podporiť 18 z nich spolu čiastkou 5 773,43 €.

Ocenenie Senior roka 2013

V závere roka sme zaznamenali milú udalosť. V Zlatej sále Bojnického zámku si ocenenie Senior roka 2013 prevzala Ľudmila Šišáková, členka ÚNSS a predsedníčka športového klubu nevidiacich a slabozrakých športovcov Scorpioni Nitra. Ľ. Šišáková organizuje na dobrovoľníckej báze akcie pre seniorov a vedie mentoring s deťmi. V športovom hnutí zrakovo postihnutých sa venuje najmä kolkom, aplikovanému stolnému tenisu a turistike. Podujatie zorganizovalo Fórum na pomoc starším, záštitu prevzal minister práce Ján Richter a Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

Rok prípravy nových právnych predpisov

Uplynulý rok môžeme z hľadiska legislatívnej činnosti ÚNSS charakterizovať ako rok iniciatívy a účasti na vzniku nových právnych predpisov a zároveň rok prípravy zákonov, ktorých schválenie sa očakáva až v roku 2014.

Verejné zbierky čakajú na nový zákon
Počas celého roka 2013 sa uskutočňovala príprava zákona o verejných zbierkach. Do procesu príprav sa zapojila i odborná pracovná skupina, v ktorej mala ÚNSS svoje zastúpenie. Návrh zákona predložený pracovnou skupinou bol Ministerstvom vnútra SR výrazne prepracovaný. Vďaka iniciatíve mimovládnych organizácií sa však podarilo z návrhu vypustiť alebo upraviť mnoho sporných ustanovení. Za všetky spomeňme aspoň návrh Ministerstva vnútra, aby sa spočítavanie výnosu z prenosných pokladničiek vykonávalo za prítomnosti pracovníka príslušného okresného úradu, čo je v praxi len s ťažkosťami realizovateľné.

Podmienky výkonu sociálnej práce prísnejšie
Ďalšou diskutovanou právnou normou bol zákon o sociálnej práci a o podmienkach výkonu sociálnej práce, ktorého návrh sa v uplynulom roku predložil na odbornú verejnú diskusiu a následne do pripomienkového konania. Podľa nášho názoru by sa zákonom mali zaviesť neprimerane vysoké kvalifikačné požiadavky na výkon sociálnej práce, a to najmä vyčlenením určitých odborných pracovných činností, ako poskytovanie sociálneho poradenstva, do špecializovaných odborov sociálnej práce. Na ich výkon by sa vyžadovalo absolvovanie osobitného akreditovaného vzdelávania. Po prediskutovaní problematiky Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR zváži, pri ktorých činnostiach sociálnej práce sa bude vyžadovať dodatočné špecializované štúdium. Pracovníkov poskytujúcich sociálne poradenstvo sa to s najväčšou pravdepodobnosťou týkať nebude.

Zmeny v podpore zamestnávania a sociálnych službách
Novela zákona o službách zamestnanosti bola v podstate pripravená koncom roka 2012, v tomto roku sa uskutočnil len jej schvaľovací proces. Novela výrazne mení podmienky podpory zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím, jej dopady na zamestnanosť sledujeme. Novelizovaný bol i zákon o sociálnych službách. Z hľadiska služieb, ktoré na jeho základe poskytuje klientom ÚNSS, nedochádza k výrazným zmenám.

V roku 2014 sa sústredíme predovšetkým na návrh stavebného zákona a prípravu novely zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. Na jej prípravu MPSVaR prisľúbilo zriadiť pracovnú skupinu.

Spoznávame nové veci

365 dní uplynulého roka prinieslo mnoho príležitostí, ako si zdokonaliť vedomosti, posunúť svoje osobné hranice, spoznať nových ľudí či miesta. Niektoré dni mali v našom kalendári významnejšie miesto než tie ostatné.

Sústredenie čakateľov a držiteľov vodiacich psov

Každoročné sústredenie sa už šiesty rok konalo v Liptovskom Jáne v dňoch 19. - 24. augusta a zúčastnilo sa na ňom 17 klientov so 17 sprievodcami a 8 trénerov. Účel stretnutia sa nezmenil - práca nevidiacich a slabozrakých ľudí s vodiacim psom pod vedením odborníkov z Výcvikovej školy pre vodiacich psov. Odborná časť tvorila dve tretiny celkového programu a spočívala v individuálnej práci trénerov s nevidiacimi klientmi a ich vodiacimi psami v uliciach Liptovského Mikuláša. Nácvik a simulácia reálnych situácií pod odborným vedením umožňuje odhaliť prípadné nedostatky spolupráce vo dvojici človek - pes. Zážitková časť programu bola venovaná návšteve salaša, kde sme sa sústredili na rozvíjanie zmyslového vnímania klientov, a hravému dopoludniu, ktoré sme zamerali na rozvoj spolupráce ako takej.

Celoslovenský rekondičný pobyt učiteľov hudby so zrakovým postihnutím

Tradičnou akciou, ktorú sa nám podarilo zorganizovať i v roku 2013, je rekondičný pobyt pre nevidiacich a slabozrakých učiteľov hudby. Ide o špecifickú znevýhodnenú skupinu na trhu práce. Pre výkon ich zamestnania často nie sú k dispozícii notové zápisy vo vhodných formátoch, nie sú dostatočne spracované metodiky a učitelia hudby so zrakovým postihnutím sú vo veľkej miere odkázaní na vlastnú šikovnosť a vynaliezavosť pri vykonávaní svojho zamestnania. Stretnutie malo za cieľ poskytnúť im možnosť na výmenu skúseností, získanie nových zručností a vedomostí, ale aj na oboznámenie sa s novou legislatívou, ktorá upravuje výkon ich povolania. Pobyt sa konal 4. až 7. októbra v Liptovskom Jáne a zúčastnilo sa na ňom 8 učiteľov hudby so zrakovým postihnutím.

Celoslovenský rekondičný pobyt pre zrakovo postihnutých diabetikov

V dňoch 15. až 19. novembra sme pre 14 účastníkov zrealizovali obľúbený a užitočný pobyt určený diabetikom so zrakovým postihnutím. Vzhľadom na to, že v procese vývinu ochorenia diabetes mellitus je vyššia pravdepodobnosť zrakových komplikácií, dokonca možnosť úplnej straty zraku, sú tieto pobyty dôležité najmä pre ľudí, u ktorých sa zrakové problémy začínajú prejavovať intenzívnejšie. Každý rok sa objavuje takáto skupina ľudí s potrebou osvojiť si dôležité kompenzačné a rehabilitačné techniky na zvládanie ochorenia aj so zníženou kvalitou zraku.

Cieľom pobytu je napomáhať ľahšie sa vyrovnať s poškodením zraku, sprostredkovať diabetikom so zrakovým postihnutím niektoré špecifické zručnosti a oboznámiť ich s používaním špeciálnych pomôcok.

Realizáciu pobytov finančne podporilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Reset – mládežnícky počítačový tábor pre zrakovo postihnutých

Jubilejný piaty ročník počítačového tábora Reset pre mládež so zrakovým postihnutím vo veku 15 až 26 rokov sa konal v príjemnom prostredí Belianskych Tatier neďaleko rázovitej obce Ždiar. Na tábore sa stretlo 30 účastníkov vrátane lektorov a dobrovoľníkov. Pre mládežníkov bolo pripravených 17 workshopov, v rámci ktorých sa tí menej skúsení mohli oboznámiť, tí skúsenejší zas zdokonaliť v používaní najnovších informačných a asistenčných technológií. S lektormi sa zaoberali editovaním zvukových nahrávok, programovaním, prístupnosťou mobilných operačných systémov či prácou s elektronickou poštou a internetom. Počas „nepočítačových“ aktivít zavítali táborníci na Hrad Ľubovňa, previezli sa na koni, zažili rôzne súťaže a hry. Tábor sa uskutočnil od 29. júla do 4. augusta.

Seminár o prístupnosti dotykových zariadení

Fakt, že aj medzi zrakovo postihnutými sa v súčasnosti čoraz viac rozširuje používanie rôznych mobilných dotykových zariadení, nás viedol k zorganizovaniu seminára Prístupnosť moderných dotykových zariadení pre zrakovo postihnutých používateľov. Na seminári sa zúčastnilo 20 nadšencov moderných informačných technológií, ktorí mali možnosť oboznámiť sa s jednotlivými zariadeniami, vymieňať si skúsenosti s ich používaním a dozvedieť sa množstvo praktických rád, ktoré im napomôžu k lepšiemu ovládaniu dotykových zariadení.

Rekreácia Bojnice

Mnohí naši členovia sa radi vracajú na miesta, kde to poznajú. Známe prostredie čiastočne rieši problém orientácie v neznáme. Preto od roku 2000 pravidelne organizujeme letnú rodinnú rekreáciu pre členov, ich rodiny i priateľov v kúpeľnom meste Bojnice. V júli a auguste 2013 sa na Chate Kubovičová vystriedalo 72 rekreantov v piatich 7-dňových turnusoch.

Umenie nás baví

Ľudia so zrakovým postihnutím majú nepochybne kladný vzťah k umeniu. Svedčí o tom značný ohlas, ktorý aj v roku 2013 zaznamenali naše podujatia s umeleckým zameraním. Spomeňme aktivity tradične sa opakujúce i tie, ktoré sa uskutočnili len jeden raz.

Súťaž Braillovských esejí
Na jar vyhlásila Európska únia nevidiacich v spolupráci so spoločnosťou Onkyo Corporation a Braille Mainichi 7. ročník Súťaže braillovských esejí opäť so zámerom propagovať dôležitú úlohu Braillovho písma pri prístupe nevidiacich k informáciám a pri ich sociálnej inklúzii. Na Slovensku plníme úlohu národného koordinátora tejto súťaže.

Cesta svetla 2013

Fotografická súťaž Cesta svetla je tradičnou kultúrnou aktivitou ÚNSS. V roku 2013 sme zrealizovali už jej desiaty ročník. Súťaž je otvorená každému bez obmedzenia a jej cieľom je prostredníctvom fotografií priblížiť problematiku zrakového postihnutia širokej verejnosti. Na jednej strane fotografom cez umelecké vnímanie a vytváranie vzťahu k zobrazovanému objektu, na strane druhej širšej verejnosti prostredníctvom výstav najlepších prác. Tie sú organizované na konci súťaže a následne putovnou formou v priebehu kalendárneho roka. V jubilejnom desiatom ročníku sa do súťaže prihlásilo 26 fotografov, ktorí spolu zaslali 98 súťažných fotografií. Štvrtkový podvečer 7. novembra sa niesol v slávnostnom duchu oceňovania víťazov počas vernisáže výstavy v priestoroch foyer novej budovy Slovenského národného divadla v Bratislave. Od začiatku roka 2013 sa v rôznych mestách Slovenska uskutočnilo dovedna 15 výstav vybraných fotografií. Tie boli použité aj pri tvorbe propagačného kalendára ÚNSS. Realizáciu tohto projektu finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR.

Zdvihnime oponu
Umelecká prehliadka nevidiacich a slabozrakých interpretov v speve a hre na hudobný nástroj pod názvom Zdvihnime oponu sa po šiestich rokoch 21. novembra 2013 vrátila opäť do Prešova. Stalo sa tak pri príležitosti 15. výročia založenia Krajského strediska ÚNSS v Prešove. Vystúpili na nej interpreti zo Slovenska i Poľska. Cieľom prehliadky bolo predstaviť širokej verejnosti spevákov a hudobníkov so zrakovým postihnutím. Na koncerte účinkovali sóloví speváci, hudobníci i hudobné skupiny s rôznymi žánrami od ľudovej až po súčasnú modernú hudbu. Večerom hostí sprevádzala moderátorka Andrea Majtnerová. Realizáciu tohto podujatia finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR.

Medzinárodné podujatie Európa pre občanov

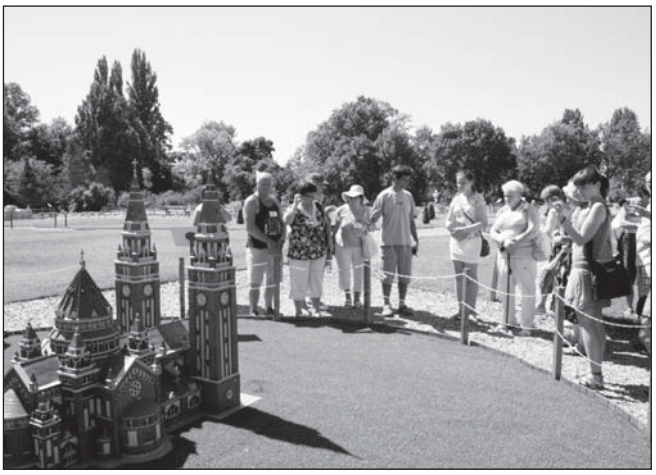

V piatok 2. augusta sa 21-členná skupina vydala na cestu do maďarského Sarvaša. Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska prijala pozvanie na podujatie Európa pre občanov. Vďaka projektu, ktorý viedla slovenská samospráva v Sarvaši, sa na jednom mieste zišli ľudia z Maďarska, Slovenska, Srbska i Chorvátska. Našu organizáciu prezentovali na pódiu hudobníci Viera Petrovčinová a Peter Zbranek, ako aj krúžok scénického tanca Očko z Nitry. Členmi výpravy boli tiež ďalší zástupcovia ÚNSS a redaktor Slovenského rozhlasu Michal Herceg. Počas víkendu sa predstavili umelecké súbory zo všetkých krajín. Účastníci mali možnosť nielen spoznať tradície ostatných regiónov, ale tiež zaujímavosti Sarvaša – najväčšie arborétum v krajine či expozíciu Maďarsko v miniatúrach.

Výtvarná skupina Svetlo

Výtvarnú skupinu vedie od roku 2004 sochár Martin Dzurek. Výtvarníci so zrakovým postihnutím sa stretávajú každú druhú stredu v priestoroch Krajského strediska Bratislava. Členovia výtvarnej skupiny pracujú s rôznymi materiálmi: hlinou, modulitom, plastelínou, ale i s vodovými či prstovými farbami a farbami na sklo. Svetlo má za sebou viacero samostatných výstav po celom Slovensku, spravidla jednu každoročne. Koncom roka 2013 sa členovia výtvarnej skupiny podieľali na tvorbe grafického návrhu pre upomienkové predmety benefičného koncertu Otvorme očí, priatelia! Ten sa zároveň vďaka sprievodnej výstave stal priestorom na prezentáciu diel členov skupiny.

Tancujú aj nevidiaci – v Očku

Krúžok scénického tanca Očko pôsobí už druhý rok pri ZO ÚNSS Nitra. Umeleckému pohybu sa v ňom venuje desiatka nevidiacich, slabozrakých i vidiacich milovníkov tanca. Na regionálnom i celoštátnom kole súťaže Pohyb bez bariér v Bratislave ohodnotila porota výkon našich tanečníkov 1. miestom vo svojej kategórii. V lete 2013 Očko reprezentovalo ÚNSS na podujatí Európa pre občanov v maďarskom Sarvaši. Títo zrakovo postihnutí ľudia dokázali, že bariéry sa dajú prekonávať aj v aktivitách, kde sa to na prvý pohľad zdá nemožné.

Fandíme športu

Šport je jedným z efektívnych prostriedkov, vďaka ktorému sa človek so zrakovým postihnutím dokáže lepšie vyrovnať so svojím hendikepom a nadobudnúť nové sebavedomie. V oblasti športu sa snažíme vytvárať podmienky pre činnosť záujmových športových skupín a tiež podporovať výkony ambicióznych jednotlivcov.

Výstup na Elbrus
Na jar sme podporili plán nevidiaceho horolezca Juraja Prágera a jeho tímového kolegu Zoltána Pála vystúpiť na najvyššiu kaukazskú horu Elbrus. Dvojica mala už za sebou úspešný výstup na Mont Blanc v júli 2012. Jurajovmu štvorčlennému tímu sme pomohli vypracovať expedičný projekt, ktorý získal finančnú podporu v spoločnosti Novartis. Horolezci sa na výpravu do Ruska vydali koncom júna. Po prvých dňoch aklimatizácie vo vysokohorskom prostredí dosiahla dvojica Práger - Pál 6. júla o 7:26 vrchol Východného Elbrusu vo výške 5 621 m n.m..

Škola lezenia
Na jeseň sme sa zapojili do projektu spoločnosti Kofola. Medzi nevidiacimi a slabozrakými športuchtivými jednotlivcami sme šírili výzvu na účasť v lezeckej škole pre začínajúcich i pokročilých lezcov so zrakovým postihnutím. Náklady boli plne hradené projektom realizovaným počas jesene a zimy na bratislavskej umelej lezeckej stene K2. Účastníkom kurzu, ktorý pozostával z piatich stretnutí, a ich sprievodcom sa venoval tím skúsených inštruktorov lezenia.

Šachisti súperili v Košiciach
Tretí ročník Memoriálu Ing. Juraja Miškoviča v šachu zorganizovala 7. decembra ZO č.15 Košice II v priestoroch Krajského strediska ÚNSS Košice v spolupráci s turistickým oddielom Delfín. Na treťom ročníku turnaja sa zúčastnilo celkovo osem hráčov. Zvíťazil Pavol Minarčák z Popradu. Pravidelnými účastníkmi turnaja sú klienti špecializovaného zariadenia pre hluchoslepých mladých ľudí NO Maják zo Zdoby pri Košiciach.

Ako nás videli médiá

V roku 2013 sme novinárov privítali na 5 tlačových konferenciách a vydali celkovo 12 tlačových správ.

Kampaň na dve percentá
Začiatok roka patril kampani na podporu získavania 2 % z dane. Na možnosť venovať percentá zo zaplatenej dane sme upozorňovali na webovej stránke www.unss.sk i na facebooku a v mailing listoch, potenciálnych darcov spomedzi podnikateľov sme však oslovovali aj individuálnymi žiadosťami.

Klinika očnej prevencie

V máji sme sa zúčastnili na tlačovej konferencii, ktorú pripravilo Ministerstvo zdravotníctva SR pri príležitosti ukončenia projektu Klinika očnej prevencie. Táto mobilná klinika bola na cestách od 15. marca do 15. mája a navštívila niekoľko desiatok menších obcí. Cieľom projektu bolo bezplatné vyšetrenie očného pozadia Fundus kamerou, ktorá pomáha odhaliť vekom podmienenú degeneráciu makuly (VPDM) či zachytiť iné ochorenia očného pozadia. VPDM je v industrializovaných krajinách najčastejšou príčinou slepoty. Počas dvoch mesiacov trvania projektu bolo vyšetrených 2 340 pacientov, u 161 z nich sa objavila vekom podmienená makulopatia. Na tlačovej konferencii sme predstavili tvorbu nevidiacich a slabozrakých členov výtvarnej skupiny Svetlo, ktorá pôsobí pri ÚNSS, a tiež obrazy pre nevidiacich brazílskeho autora Adelia Sarra. Následná výstava bola verejnosti prístupná do konca mája.

Chlapi neplačú

Koncom augusta priniesla Televízia Markíza na obrazovky nový seriál Chlapi neplačú. Objavila sa v ňom i téma zrakového postihnutia. Herec Tomáš Maštalír mal stvárniť jednu z hlavných postáv - nevidiaceho Michala Pollnera. V tejto súvislosti sa na nás začiatkom leta obrátila produkčná spoločnosť so žiadosťou o metodickú podporu a odbornú garanciu. Na žiadosť sme reagovali ústretovo a náš inštruktor priestorovej orientácie a samostatného pohybu Marek Hlina sa zúčastnil na nahrávacom dni v Studenom, kde pomáhal Tomášovi Maštalírovi zvládnuť správne techniky chôdze s bielou palicou. T. Maštalír ukázal svoje herecké kvality a nevidiaceho zahral presvedčivo. O tejto pre nás nevšednej spolupráci s filmovým štábom bol pripravený i článok do druhého ročníka časopisu OKAmih, ktorý vyšiel v septembri.

Ľudské práva Európanov so zrakovým postihnutím

V závere roka sme novinárov privítali v našich domovských priestoroch na Sekulskej ulici v Bratislave počas tlačovej konferencie k projektu Ľudské práva Európanov so zrakovým postihnutím. Prítomných žurnalistov sme oboznámili s cieľmi a výstupmi končiaceho sa projektu, vďaka ktorému sme zorganizovali celkovo 8 vzdelávacích seminárov pre ľudí so zrakovým postihnutím. Prostredníctvom seminárov sme viac ako 200 účastníkom priblížili európsku legislatívu a jej zásadný pozitívny vplyv z hľadiska práv osôb so zdravotným postihnutím najmä v oblasti zamestnávania a verejnej dopravy. Dotkli sme sa i možností ako ovplyvňovať tvorbu tejto legislatívy. V rámci informačných materiálov vypracovali odborníci dve brožúry - jedna hovorí o právach cestujúcich so zdravotným postihnutím vo verejnej doprave, druhá sa zameriava na zamestnávanie ľudí so zdravotným postihnutím. Ďalším výstupom projektu bol krátky dokumentárny film s názvom Pracujem, hoci nevidím. Film o podpornej legislatíve a uplatnení sa ľudí so zrakovým postihnutím na trhu práce odvysielala RTVS opakovane vo svojom programe. Pozrieť si ho možno na webovej stránke ÚNSS: www.unss.sk/aktuality/2013/2013-pracujem-hoci-nevidim.php.
Projekt sme zrealizovali s podporou Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Vzhľadom na dosiahnuté mediálne výstupy považujeme tlačovú konferenciu k tomuto projektu za mimoriadne úspešnú.

Časopis, kde nevidiacich vidieť

V septembri sme verejnosti opäť ponúkli časopis OKAmih s podtitulom Časopis nevidiacich pre vidiacich. Vydaný bol s podporou Ministerstva kultúry SR, čitatelia ho našli vložený v týždenníku Život. Širšej verejnosti priblížil život ľudí so zrakovým postihnutím pútavou, no zároveň objektívnou a nebulvárnou formou. Posolstvom časopisu je ukázať reálny obraz o nevidiacich a slabozrakých, ich voľnočasových možnostiach a tiež búrať vo verejnosti rozšírené mýty.

Časopis nevidiacich pre vidiacich

OKAmih

Vydáva Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska • ročník 2. • číslo 1 • 18. 9. 2013

Zodpovedá zásadám jasnej tlače

Biela pastelka kreslí cestu nevidiacim

Zájsť na nákupy, po práci si zabehať a uvariť niečo dobré pre svoju rodinu. Áni nevidiaci si tieto činnosti nemusia odopierať.

Zbierku Biela pastelka organizuje Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska už 12 rokov s cieľom pomôcť nevidiacim a slabozrakým v každodennom živote. Darí sa to vďaka kurzom, ktoré únia ľudom so zrakovým postihnutím poskytuje. Pod vedením odborníkov sa nevidiaci aj vďaka výnosu Bielej pastelky bezplatne naučia chodiť s bielou palicou po trasách, ktoré sú pre nich dôležité, zvládnu Braillovo písmo, prácu s hovoriacim počítačom a získajú základy prác v domácnosti, napríklad varenie či upratovanie.

Pokračovanie na 3. strane

Druhý ročník OKAmihu priniesol viacero zaujímavých príbehov ľudí so zrakovým postihnutím. Čitateľ mohol pri rozprávaní nevidiaceho horolezca Juraja Prágera pomyselne vystúpiť na kaukazskú horu Elbrus. V Maratónskych výzvach Petra Leckého sa nielen bežci dozvedali, aké bežecké ciele si dáva nevidiaci človek. Aktívnych priaznivcov fotografie sa snažila zaujať výzva na účasť vo fotografickej súťaži Cesta svetla s témou - ľudia so zrakovým postihnutím. To je niekoľko fragmentov z časopisu vydaného na jeseň 2013.

Členmi redakcie v roku 2013 sú podpredseda ÚNSS Josef Zbranek, riaditeľka Ivana Potočňáková a manažérka pre PR Simona Šípová. Na náplň OKAmihu dozerajú nielen jeho redaktori, ale i redakčná rada v zložení: predseda ÚNSS Branislav Mamojka, redaktor TV Markíza Patrik Herman, redaktorka denníka SME HalkaTytykalová, oftalmologička Erika Vodrážková, mediátorka Ida Želinská a spisovateľ Silvester Lavrík.

Deň bielej palice

V utorok 15. októbra sa pred 56 priechodov pre chodcov v 43 slovenských mestách postavili nevidiaci ľudia s bielou palicou v ruke naznačujúci snahu prejsť na druhú stranu vozovky. V tento deň sme zorganizovali ďalší ročník dopravno-výchovnej akcie Deň bielej palice. Každoročne v spolupráci s Prezídiom Policajného zboru SR sa akciou snažíme poukázať na odkaz Svetového dňa bielej palice a informovať verejnosť o význame tejto pomôcky pre život nevidiacich ľudí. V cestnej premávke sa zameriavame na výchovu vodičov k ohľaduplnosti voči nevidiacim chodcom používajúcim bielu palicu.

V Deň bielej palice figuranti so zrakovým postihnutím signalizovali úmysel prejsť na druhú stranu cesty cez priechod pre chodcov. Niekoľko desiatok metrov za priechodom bola pristavená policajná hliadka. Vodičov, ktorí nevidiacemu chodcovi nedali prednosť, poučila o priestupku a odovzdala im informačný leták s vysvetlením významu a funkcie bielej palice.

Vyhodnotenie akcie neprinieslo v kontexte minulých ročníkov prekvapujúce výsledky - v daný deň na sledovaných bodoch nezastavilo nevidiacim chodcom v priemere 22,4 % áut. Pri porovnaní jednotlivých regiónov sme konštatovali, že najmenej ohľaduplní k nevidiacim chodcom sú vodiči v Bratislavskom kraji, kde na priechode nezastavilo až 44,6 % áut. Naopak najväčšiu zodpovednosť prejavili vodiči Trenčianskeho kraja, nevidiaceho tu cez priechod nepustilo 9,7 % vodičov.

Biela pastelka dvanásty rok v uliciach

25. septembra 2013 vykročili dobrovoľníci do ulíc 210 slovenských miest a obcí. Na podporu nevidiacich a slabozrakých ľudí tak urobili už dvanásty raz a podarilo sa im vyzbierať 69 327,90 €. Zbierka sa už tradične konala pod záštitou herca Mariána Geišberga.

Do hlavného zbierkového dňa sa na celom Slovensku zapojilo približne 2 500 dobrovoľníkov s pokladničkami, ktorí jednoeurové príspevky odmenili spinkou s vyobrazením bielej pastelky. Verejnosť mohla do zbierky prispieť tiež zaslaním SMS správy v hodnote 2 € alebo ľubovoľným vkladom na bankový účet, a to až do konca roka 2013.

Informačné stánky, ktoré počas hlavného zbierkového dňa nechýbali v Bratislave, Banskej Bystrici, Prešove, Poprade, Humennom, Nitre, Brezne, Košiciach a Trnave, priblížili návštevníkom činnosť Únie, kompenzačné pomôcky pre nevidiacich a slabozrakých i možnosti prevencie. V Bratislave, Banskej Bystrici a Prešove si starší návštevníci infostánkov ÚNSS mohli nechať bezplatne vyšetriť zrak Fundus kamerou. Vyšetrenie pomáha odhaliť vekom podmienenú degeneráciu makuly, ktorá je najčastejšou príčinou straty zraku vo vyššom veku. Možnosť využilo 332 záujemcov a takmer 24 % z nich dostalo odporúčanie vyhľadať čo najskôr očného lekára s upozornením na možné ochorenie sietnice. V centre hlavného mesta ľudí bavil i koncert Bielej pastelky s bohatým hudobným programom.

Celkový výnos zbierky v roku 2013 dosiahol čiastku 87 912,91 €, z toho čistý výnos predstavoval sumu 65 934,68 eura. K vyzbieranej čiastke prispeli i návštevníci webového portálu kníhkupectva Eurobooks sumou 241,15 €. Celkovo počas dvanástich ročníkov zbierky sa podarilo vyzbierať už úctyhodných 906 532,75 €. Aj vďaka tomu môžeme dlhodobo poskytovať bezplatné sociálne služby nevidiacim a slabozrakým ľuďom v poradenských miestach na celom Slovensku.

V roku 2013 uzrel svetlo sveta webový portál www.verejnezbierky.sk, na ktorom odborníci z tretieho sektora hodnotia úroveň realizácie verejných zbierok a hodnovernosť organizácií, ktoré ich vykonávajú. Biela pastelka tu dosiahla skvelý výsledok - vo všetkých meraných ukazovateľoch jej prisúdili najvyšší možný počet bodov.

Aktivity na našu podporu

Štvornohé oči
Od roku 2004 organizujeme verejnú zbierku Štvornohé oči na podporu chovu, výchovy a výcviku vodiacich psov. Prispieť do zbierky možno vhodením ľubovoľnej čiastky do pokladnice – makety vodiaceho psa, ktoré sú rozmiestnené na verejne prístupných miestach po celom Slovensku. V roku 2013 sme zbierali do 46 pokladníc, výsledkom je hrubý výnos 7 657,62 €. Čistý výnos zbierky predstavuje suma 6 831,81 €. Oficiálnym partnerom zbierky sa v tomto roku stala spoločnosť BILLA. K staršiemu typu pokladnice, plyšovej makete vodiaceho psa, pribudla vďaka ďalšiemu partnerovi zbierky, spoločnosti OLEJÁR, pokladnica s novým estetickejším vzhľadom. Verejnosť sa tak mohla stretnúť už i s laminátovou maketou psa, ktorý spolu s dvomi šteniatkami sedí na pokladnici. Tieto makety postupne nahrádzajú starší typ z plyšu, čím sme začali revitalizáciu zbierky.

Pomôžte spolu s nami
Už po siedmykrát sme sa zúčastnili verejnej zbierky Pomôžte spolu s nami, ktorej organizátorom je Slovenská humanitná rada v spolupráci s Nadáciou Tesco. Uskutočnila sa počas adventných víkendov, štvrtkových a piatkových popoludní na území celého Slovenska vo vybraných obchodných domoch Tesco. Výcviková škola pre vodiacich psov mala pridelenú prevádzku Tesco v mestskej časti Bratislava - Lamač. Naši dobrovoľníci počas zbierky odpracovali spolu 288 hodín. Výťažok zo zbierky vo výške 6299,27 € je určený na podporu všetkých programov – chovu, výchovy aj výcviku vodiacich psov.

Piaty večer dobra

Dobročinné podujatie s týmto názvom pripravila výtvarníčka Gordana Turuk. Vo štvrtok 21. novembra boli v hoteli Double Tree by Hilton vydražené práce detí, ktoré vznikli v ateliéri výtvarníčky. Záštitu nad podujatím prevzala ministerka zdravotníctva Zuzana Zvolenská. Výťažok večera vo výške 40 500 € použije Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska na nákup troch prístrojov Plusoptix a zabezpečenie ich prevádzky. Vďaka nim bude môcť po pilotnej fáze spustiť v roku 2014 plošný preventívny program zameraný na včasnú diagnostiku zrakových porúch detí v materských školách. Večeru predchádzala tvorba v ateliéri Gordany Turuk v bratislavskom Lamači. Deti so zrakovým postihnutím spolu s ich vidiacimi kamarátmi a výtvarníčkou vytvorili sochy zo skla. Hotovým dielam dodala G. Turuk finálnu podobu, vyzdobila ich drahými kovmi a listrami.

Otvorme oči, priatelia!

Večer v piatok 13. decembra patril adventnému benefičnému koncertu pod názvom Otvorme oči, priatelia!, ktorý sa uskutočnil v koncertných priestoroch gotického kostola Klarisky v Bratislave. Koncert svojím nevšedným umeleckým vystúpením obohatili speváčka Adriena Bartošová, klaviristka Andrea Bučková, harfistka Mária Kmeťková a hosť A. Bartošovej nevidiaca speváčka Daniela Macková. Programom sprevádzala moderátorka Jarmila Lajčáková - Hargašová. Súčasťou podujatia bolo slávnostné zavŕšenie roku úspešnej spolupráce so spoločnosťou Novartis.
K pestrosti podujatia prispela sprievodná aktivita - výstava prác výtvarnej skupiny Svetlo, ktorá pracuje pri Krajskom stredisku ÚNSS v Bratislave, a prezentácia diela zo zváraného nerezu s názvom Ak chceš sochára Martina Dzureka, ktorý sa venuje práci s nevidiacimi výtvarníkmi. Záštitu nad benefičným koncertom prevzal primátor Bratislavy Milan Ftáčnik. Čistý výnos z predaja vstupeniek, ktorý putoval na konto Bielej pastelky, predstavuje 958 €.

Rekonštrukcia sídla ÚNSS a pomoc dobrovoľníkov z Nášho Mesta

V máji sme začali s rekonštrukciou nášho sídla v bratislavskej mestskej časti Karlova Ves s cieľom znížiť náklady na vykurovanie. Výsledkom bola náhrada zastaraného plynového kotla novou technológiou tepelného čerpadla, vyregulovanie vykurovacieho systému a výmena okien. Vďaka podpore fondu Živá energia sme mohli okrem predpokladaného dosiahnutia úspor na energiách konštatovať aj zvyšujúci sa štandard služieb poskytovaných našim klientom a integračných aktivít členov vďaka lepšej kvalite prostredia v objekte, ktorý máme v dlhodobom prenájme.
V piatok 14. júna nám 18 dobrovoľníkov zapojených do akcie Naše Mesto pomohlo s upratovaním po rekonštrukcii, čistením nových okien i natretím fasády.

Projekty nás posúvajú vpred

Vydávanie časopisov pre ľudí so zrakovým postihnutím
Už niekoľko desaťročí zabezpečujeme vydávanie časopisov pre nevidiacich a slabozrakých vo vhodných formátoch: zväčšenej čiernotlači, Braillovom písme a audioformáte. V roku 2013 sme vydávali tieto časopisy:

- Priezor - zväčšená čiernotlač
- Nový život - braillovská tlač
- Vierka - braillovská tlač
- Rozhľady - audioformát
- Dúha - zväčšená čiernotlač a braillovská tlač
- braillovský kalendár na rok 2014

Vydávanie časopisov je realizované v spolupráci so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči a je spolufinancované Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Celoslovenská súťaž v čítaní a písaní Braillovho písma

Zámerom projektu je posilniť kompetencie zrakovo postihnutých v používaní Braillovho písma ako dôležitého nástroja ich gramotnosti. Od roku 2005 sa súťaž koná v pravidelných dvojročných intervaloch. Rok 2013 priniesol ďalší ročník - v máji a júni sa uskutočnilo 8 krajských kôl, zapojilo sa do nich spolu 68 čitateľov a pisateľov. Tí mali popri súťažení možnosť vymeniť si skúsenosti s inými používateľmi Braillovho písma a porovnať svoje výkony v písaní i čítaní pripravených textov. 14 súťažiacich sa prebojovalo do finále, ktoré sa konalo 26. októbra v priestoroch spoluorganizátora súťaže - Slovenskej knižnice pre nevidiacich M. Hrebendu v Levoči. Po dni súperenia boli výsledky slávnostne vyhlásenie v aule Strednej zdravotníckej školy v Levoči. V 1. kategórii disciplíny čítanie zvíťazila Kvetoslava Bedeová z Fiľakova, v 2. kategórii tej istej disciplíny patrilo prvenstvo Jane Hrnčárovej z Nitry. V písaní na slepeckom písacom stroji dominovala Michaela Fučková z Martina. Súčasťou večera bol koncert country skupiny Domovina z Nitry. Realizáciu súťaže finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR.

Ústretová verejná doprava II
Projekt je opätovným monitoringom situácie pri preprave osôb so zrakovým postihnutím v bratislavskej mestskej hromadnej doprave. Realizovali sme ho od septembra 2012 do marca 2013 a Dopravný podnik Bratislava nebol o projekte vopred informovaný. Dôvodom monitoringu bolo neustále porušovanie interných predpisov vodičmi MHD. Predpis hovorí, že v prípade, ak vodič svoje vozidlo zastaví ako druhé alebo ďalšie v poradí za iným vozidlom, je povinný opätovne zastaviť pri značke zastávky, ak pri ňom stojí človek s bielou palicou alebo vodiacim psom. Človek

so zrakovým postihnutím nevie určiť, koľko vozidiel v zastávke stojí naraz a nevie ani, aké čísla liniek to sú. Ak teda vodiči nezastavia opätovne pri značke, človek so zrakovým postihnutím nemôže vozidlo identifikovať, ani doň nastúpiť. Počas monitoringu sme mapovali reálne dopravné situácie za pomoci našich klientov.
Monitoring bol vykonaný opätovne, pretože výsledky projektu s rovnakým zámerom z roku 2011 hovorili v neprospech ľudí so zrakovým postihnutím. Záver bol vtedy alarmujúci - iba 20 % vodičov dodržiavalo interný predpis. O týchto výsledkoch sme informovali Dopravný podnik Bratislava, ktorý prisľúbil zlepšenie situácie preškolením zamestnancov a distribúciou informačných materiálov pripravených na tento účel. Výsledok opakovaného prieskumu sa mierne zlepšil, no stále nie je uspokojivý. Počet vodičov, ktorí dodržiavali predpis, dosiahol tentoraz 30 %. Projekt finančne podporil Úrad vlády SR.

Prístupnosť múzeí a výstav témou konferencie

V dňoch 12. - 14. novembra sme vo Vodárenskom múzeu BVS v Bratislave zorganizovali konferenciu pod názvom Prístupnosť múzeí a výstav osobám so zrakovým postihnutím – prostriedok ich spoločenského začleňovania a informovanosti. Bola už štvrtou zo série konferencií zameraných na sprístupňovanie kultúry osobám so zrakovým postihnutím. Jej program tvorili vystúpenia expertov na tému prístupnosť expozícií a exponátov i príklady dobrej praxe z niekoľkých slovenských múzeí.
Väčšina múzeí a výstavných priestorov nie je v súčasnosti dostatočne prístupná pre ľudí so zrakovým postihnutím, čo im zabraňuje plnohodnotne využívať informačné možnosti. Pritom existuje mnoho metód zlepšujúcich prístupnosť a zrozumiteľnosť prostredia múzeí a galérií pre nevidiacich a slabozrakých. Tieto metódy, žiaľ, nie sú často v dostatočnej miere využívané a dokonca ani známe.
Skúsenosti prezentovali inštitúcie, ktoré v ostatných rokoch sprístupnili svoje priestory alebo expozície a exponáty aj pre ľudí so zrakovým postihnutím. Diskutované boli legislatívne otázky, ale aj technické a finančné nároky súvisiacich riešení. Podujatie navštívilo 59 účastníkov zo Slovenska a Českej republiky. Záštitu nad konferenciou prevzal minister kultúry SR Marek Maďarič a jej realizáciu finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR.

Odhaľujeme silné stránky ľudí s postihnutím – v projekte TEC

Hlavným cieľom projektu je na základe Medzinárodnej klasifikácie funkčnej schopnosti, dizability a zdravia – MKF (angl. International Classification of Functioning, Disability and Health – ICF) rozvoj inovatívnych a efektívnych nástrojov umožňujúcich umiestňovanie na pracovnom trhu a vyhodnocovanie kompetencií dospelých ľudí s postihnutím. Klasifikácia MKF je dobre prispôsobiteľná na systém hodnotenia kompetencií aplikovaný v rôznych krajinách, keďže popisuje postihnutie prostredníctvom štandardného integrovaného jazyka, umožňujúceho komunikáciu medzi jej užívateľmi na celosvetovej úrovni.
Úlohou medzinárodného partnerstva je cez jednotný prístup a analýzy existujúcich metód v konkrétnych krajinách vytvárať inovatívny nástroj hodnotenia a posudzovania, ktorý bude

presadzovať rovnaké zaobchádzanie, redukovať diskrimináciu a uprednostňovať sociálne a pracovné začlenenie ľudí so špeciálnymi potrebami. Realizácia projektu je plánovaná na obdobie august 2012 – júl 2014 a našimi partnermi sú organizácie z Talianska, Nórska, Cypru a Turecka. Projekt TEC (Nástroje na hodnotenie kompetencií ľudí so špeciálnymi potrebami v súlade s MKF) je realizovaný s finančnou podporou Európskej komisie, Generálneho riaditeľstva pre vzdelávanie a kultúru v rámci Programu celoživotného vzdelávania.

Aktívne učenie sa seniorov so zrakovým postihnutím

Organizácie ľudí so zrakovým postihnutím zo šiestich európskych krajín (Francúzsko, Veľká Británia, Holandsko, Rakúsko, Chorvátsko a Slovensko) realizujú od novembra 2012 do októbra 2014 projekt zameraný na aktivizáciu nevidiacich a slabozrakých seniorov. Aktivity projektu s názvom VISAL (angl. Visually Impaired Seniors Active Learning) koordinuje a zastrešuje Európska únia nevidiacich so sídlom v Paríži. Cieľom projektu je vytvorenie a realizácia sústavy neformálneho vzdelávania zameraného špecificky na posilnenie sociálno-komunikačných kompetencií, podporu sebavedomia a motivácie seniorov so zrakovým postihnutím pre ďalšiu aktívnu angažovanosť v spoločnosti.
Za ÚNSS boli v rámci projektu vyškolené vo Veľkej Británii dve odborné pracovníčky, ktoré v mesiacoch máj až december 2013 viedli vzdelávanie pre nevidiacich a slabozrakých starších ľudí – členov a klientov ÚNSS v Bratislavskom, Prešovskom a Trnavskom kraji. Projekt je realizovaný s finančnou podporou Európskej komisie, Generálneho riaditeľstva pre vzdelávanie a kultúru v rámci Programu celoživotného vzdelávania.

Zaostrime na seniorov!

Na Slovensku žije približne 900 tisíc seniorov. Výskumy ukazujú, že až 60% z nich má problémy so zrakom. Nie všetci sú nevidiaci a ťažko slabozrakí, ale majú také zrakové problémy, ktoré objektívne zhoršujú ich schopnosť vykonávať každodenné činnosti. Postupne sa zvyšuje ich závislosť na okolí a znižuje participácia na spoločenskom živote. Na túto skupinu ľudí sme sa zamerali v projekte Zaostrime na seniorov! Jeho cieľom bolo implementovať do práce zariadení pre seniorov a seniorských klubov jednoduché nástroje na orientačné vyšetrenie zraku, ktoré môže indikovať zhoršujúcu sa funkciu očí a potrebu vyšetrenia u oftalmológa. Vďaka podpore spoločnosti Bayer, spol. s r.o. sme počas roka 2013 zrealizovali v rôznych mestách Slovenska 15 seminárov, na ktorých sa zúčastnilo 341 odborníkov a dobrovoľníkov pracujúcich s ľuďmi v seniorskom veku.

Technika je dôležitá

Jednou z oblastí, ktorej sa venujeme, je technická podpora vzdelávania, zamestnávania a nezávislého života ľudí so zrakovým postihnutím pomocou sprístupňovania informácií, informačných a komunikačných technológií a rozvoja schopností nevidiacich a slabozrakých ľudí potrebných na ich využívanie. V tejto oblasti sa venujeme nasledujúcim službám a aktivitám:

- poradenstvu zameranému na optimálny výber kompenzačných pomôcok, ich efektívne využívanie a na súvisiace úpravy domáceho a pracovného prostredia
- poradenstvu pre využívanie Braillovho písma, jeho tlač, tvorbu reliéfnej grafiky a prepis dokumentov do Braillovho písma
- poradenstvu zameranému na tvorbu prístupných webových stránok a elektronických dokumentov a na ich sprístupňovanie ľuďom so zrakovým postihnutím
- používateľským kurzom pre prácu s asistenčnými technológiami, školeniam a poradenstvu pre inštruktorov a učiteľov
- pripomienkovaniu súvisiacej legislatívy a ďalšej expertíznej činnosti
- spolupráci s výrobcami kompenzačnej techniky na vývoji, testovaní a lokalizácii pre slovenské jazykové prostredie
- šíreniu informácií o kompenzačných pomôckach a o možnostiach ich využívania v každodennom živote, pri štúdiu, v zamestnaní a poskytovaní služieb

V roku 2013 sme pokračovali v poskytovaní konzultácií a testovaní ľudí so zrakovým postihnutím pre optimálny výber kompenzačných pomôcok a vo vydávaní odporúčaní k ich žiadostiam o poskytnutie príspevku na kompenzačné pomôcky. Konzultácie sme poskytovali aj ich školám, zamestnávateľom a úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Venovali sme sa i šíreniu pravidiel tvorby prístupných elektronických a tlačených dokumentov, aby boli čitateľné pre nevidiacich a slabozrakých vrátane ľudí so zrakom oslabeným vo vyššom veku.

Kurzy informačných technológií aj na krajských strediskách
Poskytovanie kurzov informačných a asistenčných technológií sa v súlade s našou snahou o priblíženie ku klientom rozšírilo na väčšinu krajských stredísk. Zabezpečili sme tak lepšiu dostupnosť kurzov pre klientov, ktorí by inak museli na kurz dochádzať. V jednotlivých krajoch sme spolu zrealizovali 21 kurzov. Tento krok tiež prispel k výraznému skráteniu čakacej doby na kurz z dôvodu vyťaženosti inštruktorov.

Sprístupňovanie internetových stránok
Intenzívne sme sa venovali poradenstvu pre sprístupňovanie webových stránok a informácií na internete. Pravidelne vykonávame audity prístupnosti internetových sídiel verejnej správy, samosprávy a privátneho sektora pre Ministerstvo financií SR, ktoré sleduje túto úlohu v rámci informatizácie spoločnosti. Tradične vyhodnocujeme prístupnosť webových sídiel samosprávy pre súťaž Zlatý erb, v roku 2013 sa prihlásilo 105 sídiel. Súťaž má mimoriadny motivačný vplyv, čo sa prejavuje systematickým zvyšovaním úrovne prístupnosti webových sídiel samosprávnych krajov,

miest a obcí. Taktiež sme zdokonaľovali domovskú stránku unss.sk, ktorá obsahuje moderné prvky uľahčujúce orientáciu a čitateľnosť nielen pre zrakovo postihnutých používateľov.

Označovanie liekov Braillovým písmom
Už osem rokov, od roku 2005, systematicky poskytujeme farmaceutickým firmám poradenstvo pre popisovanie liekov Braillovým písmom. Túto povinnosť im ukladá zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach v znení neskorších predpisov.

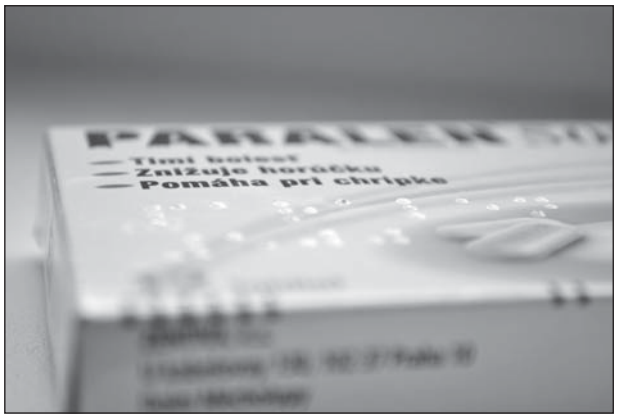

Audiokomentár v televíznom vysielaní
Prostriedkom na dosiahnutie lepšej informovanosti nevidiacich a slabozrakých je nepochybne i sledovanie televízneho vysielania. V uplynulom roku sa nám podarilo nadviazať spoluprácu s TV Markíza, ktorá nám poskytuje informácie o televíznych programoch vysielaných s audiokomentárom pre nevidiacich. Tieto informácie distribuujeme prostredníctvom našej webovej stránky všetkým potenciálnym záujemcom o komentované vysielanie. Veríme, že množstvo a kvalita služieb komentovaného vysielania pre nevidiacich sa budú postupom času zvyšovať.

Osveta je kľúčom k úspechu
Osvetu o technických možnostiach prekonávania dôsledkov ťažkého zrakového postihnutia šírime prostredníctvom výstav, seminárov a konferencií, napr. Non-Handicap. Záujem o tieto služby výrazne presahuje naše možnosti limitované najmä dostupnými zdrojmi financovania.

Architektonické bariéry zužujú priestor

Ľudia so zrakovým postihnutím sa musia pasovať s mnohými bariérami. V oblasti prevencie architektonických a dopravných bariér upozorňujeme na možnosti ich odstraňovania. Náprava neraz nevyžaduje rozsiahle investície, ale skôr ochotu spolupracovať. V tejto súvislosti poskytujeme poradenstvo pre odborníkov pri zapracovávaní debarierizačných požiadaviek do konkrétnych architektonických návrhov a projektov a pri realizácii stavby. V roku 2013 sme sa zúčastnili na 41 kolaudáciách, vypracovali sme 211 stanovísk k územnému a stavebnému konaniu. Z posudzovaných projektov patrili k nosným rekonštrukcie železničných staníc na trati Bratislava – Žilina, nové obchodné centrá v Lamačskej bráne a pri bratislavskom letisku, budovanie dopravnej infraštruktúry pre nové obytné bloky a biznis centrá, stavby budované v súvislosti s podujatím Košice – európske hlavné mesto kultúry.

Vedieme tiež semináre, ktoré sú venované identifikácii architektonických bariér, teoretickým východiskám opatrení, praktickým a najčastejším chybám a nedostatkom v aplikácii debarierizačných opatrení. Venujeme sa metodickej činnosti, ktorej ťažiskom je vytváranie zrozumiteľného a prehľadného výkladu vyhlášky 532/2002 Z. z., najmä grafického a schematického vyjadrenia jednotlivých pravidiel. Širšej verejnosti sprístupňujeme tému debarierizácie s cieľom zvýšiť informovanosť o problematike architektonických bariér ľudí so zrakovým postihnutím.

V roku 2013 sa Oddelenie prevencie architektonických a dopravných bariér ÚNSS v rámci legislatívnej činnosti podieľalo na príprave nového zákona o územnom plánovaní a výstavbe (stavebný zákon). V spolupráci s Centrom bezbariérového projektovania Fakulty architektúry STU bol návrh zákona pripomienkovaný z hľadiska univerzálneho dizajnu – všeobecnej prístupnosti stavieb pre všetky skupiny obyvateľstva. Presadzujeme požiadavku, aby zákon ustanovil povinné posúdenie komplexného bezbariérového riešenia stavby, ktoré by vypracoval odborník na tvorbu bezbariérového prostredia. Návrh zákona predpokladá prispôsobiť osobám s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie len tie stavby, ktoré sú určené na užívanie takýmito osobami, bytové budovy a stavby prístupné pre verejnosť. S takýmto podstatným zúžením okruhu stavieb nemôžeme súhlasiť. Žiadame zaviesť univerzálne riešenie, a to aby všetky stavby spĺňali

všeobecné technické požiadavky na ich bezbariérové užívanie s výnimkou stavieb, kde to z bezpečnostných či technologických dôvodov nie je možné.

ÚNSS venovala opäť pozornosť problematike bezbariérovosti pri projektoch spolufinancovaných z eurofondov. Tentoraz boli vypracované podklady pre Európsku komisiu o nerešpektovaní povinnosti budovať ňou podporené projekty bezbariérovo aj pre osoby so zrakovým postihnutím. Zapojili sme sa do prípravy projektu Univerzity Komenského v Bratislave na debarierizáciu jej objektov.

V spolupráci s Oddelením cestného hospodárstva bratislavského magistrátu bola presadená požiadavka na nový spôsob realizácie negatívnych vodiacich pásov a pokusne sa zrealizoval prvý priechod pre chodcov na križovatke Bajkalská – Prievozská. Spolupracovali sme i s mestskými úradmi Levoča, Martin a Vrútky pri odstraňovaní architektonických a dopravných bariér v ich intraviláne.

ÚNSS sa podieľala na odbornej príprave zamestnancov v autobusovej doprave podľa Nariadenia č.181/2011, ktoré požaduje vyškolenie všetkých pracovníkov prichádzajúcich do styku s cestujúcou verejnosťou v oblasti komunikácie so zdravotne postihnutými občanmi. Záujmy zrakovo postihnutých sme obhajovali na workshope Zelená doprava v Bratislave usporiadanom United Nations Development Programme.

Výcviková škola pre vodiacich psov

Cieľom školy je pomoc pri integrácii ľudí so zrakovým postihnutím prostredníctvom vodiaceho psa so špeciálnym výcvikom.

Škola bola založená v roku 1995 pri ÚNSS a dodnes funguje ako jej súčasť. Zakladateľom bol Imrich Bartalos, hudobný a špeciálny pedagóg, sám používateľ vodiaceho psa. VŠVP je, ako jediná z organizácií zaoberajúcich sa výcvikom vodiacich psov na Slovensku, členom Medzinárodnej federácie škôl pre výcvik vodiacich psov (www.igdf.org.uk). Federácia združuje niekoľko desiatok škôl z celého sveta, kontroluje a zároveň zaručuje kvalitu ich činnosti podľa medzinárodných štandardov. VŠVP má v súčasnosti kompletný program pozostávajúci z:

- vlastného účelového chovu
- výchovy
- výcviku vodiacich psov
- servisu klientom pracujúcim s vodiacim psom od zaškolenia nového používateľa až po riešenie akýchkoľvek problémov počas pracovného života vodiaceho psa
- vývoja tyflokynologických pomôcok, teda špeciálnych postrojov a vodičov pre vodiacich psov a postrojov pre mladých psov vo výchove

Chov

V roku 2013 sa v chovnej stanici Lion‘s Club Bratislava Pressburg narodil jeden vrh. Po umelej inseminácii sučka Joanna priviedla na svet začiatkom júla vrh „J“ so 6 šteňatami – sučky Jolandu a Julku a psíkov Jakima, Jordana, Jasona a Jogiho.

Štatistka výchovy a výcviku v roku 2013	
Počet psov k 1. januáru	22
Získaní psi	8
Celkový počet psov v programe	30
Chovné sučky	2
Vyradení psi	5
Realizované skúšky	4
Odovzdaní psi	6
Počet psov k 31. decembru	19, z toho 2 chovné sučky

Pracovné a propagačné aktivity

Deň adoptívnych rodičov

Prostredníctvom projektu Adopcia ľudia finančne podporujú našu činnosť tak, že si virtuálne adoptujú niektorého z našich psíkov. Adoptívni rodičia dostanú certifikát, fotografiu vybratého

psíka a pravidelné e-mailové informácie o jeho pokrokoch. Tento rok mali opäť príležitosť stretnúť sa so „svojím“ psíkom aj osobne na už tradičnom júnovom Dni adoptívnych rodičov. Počas akcie majú možnosť nielen spoznať svojich zverencov a ich vychovávateľov, ale aj viac preniknúť do problematiky ľudí so zrakovým postihnutím. Účastníci si mohli vyskúšať chôdzu s bielou palicou či prostredníctvom simulačných okuliarov zistiť, ako „vidia“ zrakovo postihnutí. Nechýbala ani diskusia s držiteľkou vodiaceho psa, teda jednou z osôb, ktorým ľudia zapojení do projektu pomáhajú.

Prezentácia pre verejnosť

V rámci podujatia Bratislava pre všetkých sme koncom apríla prezentovali našu činnosť v Letnej čitárni U červeného raka. O prezentáciu je každoročne veľký záujem. Okrem základných informácií o fungovaní, programoch a projektoch VŠVP boli súčasťou prezentácie aj ukážky z výchovy a výcviku vodiaceho psa.

Nástenný kalendár

Témou nástenného kalendára pre rok 2014 sa stala osveta. Graficky je spracovaný tak, že samotné psíky na fotografiách vyslovujú verejnosťou často kladené otázky na tému „vodiaci pes“. Odpovede na ne sa nachádzajú v textoch pod fotografiami. Autorom myšlienky, fotografií aj grafického vyhotovenia sa stal tento rok náš kolega a tréner vodiacich psov Jozef Just.

Školenia a kurzy

V rámci interného vzdelávania realizujeme pravidelné školiace stretnutia s celým kolektívom cvičiteľov a metodikov výchovy, ktoré majú okrem vzdelávacieho aj informačný charakter. V máji sme realizovali v poradí tretie takéto školenie, ktoré bolo zamerané najmä na administratívu spojenú s pridelením a odovzdaním psa klientovi a samotný priebeh odovzdávania vodiaceho psa.

Spolupráca
Začiatkom roka sme nadviazali spoluprácu s Nadačným fondom Mathilda v Českej republike. Fond realizuje a podporuje projekty, ktorých cieľovou skupinou sú ľudia so zrakovým postihnutím. K jedným z podporovaných projektov patrí aj chov a výcvik vodiacich psov. V rámci spolupráce sme im poskytli do výcviku ročnú sučku Henju, ktorá výcvik v Českej republike aj absolvovala a tento rok bola odovzdaná českému klientovi. Rozhodnutie umiestniť Henku v Čechách vyplývalo z jej špecifického temperamentu a povahy, žiadny z našich aktuálnych žiadateľov nemal pre ňu prislúchajúce požiadavky. Keďže naša škola aj Nadačný fond Mathilda sú malé organizácie, v ktorých neustále kolíše počet záujemcov o vodiacich psov i počet psov vhodných do výcviku, považujeme spoluprácu za výbornú možnosť na vyrovnávanie týchto výkyvov.

Finančná správa

I. Analýza majetku a zdrojov krytia majetku ÚNSS

Aktíva v €		Účtovné obdobie 2013	Účtovné obdobie 2012	Medziročný rozdiel
A.	Neobežný majetok	305 115	321 791	-16 676
1.	Dlhodobý nehmotný majetok			
2.	Dlhodobý hmotný majetok	298 476	315 152	-16 676
3.	Dlhodobý finančný majetok	6 639	6 639	
B.	Obežný majetok	695 687	736 957	-41 270
1.	Zásoby	1 248	1 204	44
2.	Dlhodobé pohľadávky	899	464	435
3.	Krátkodobé pohľadávky	150 638	149 950	689
4.	Finančné účty	542 902	585 339	-42 437
C.	Prechodné účty aktív	12 758	51 016	-38 258
Aktíva celkom (A+B+C)		**1 013 560**	**1 109 764**	**-96 203**

Neobežný majetok ÚNSS klesol počas roka 2013 o 16 676 € vyraďovaním dlhodobého majetku obstaraného v predchádzajúcich rokoch. Obežný majetok klesol v roku 2013 oproti roku 2012 o 41 270 € hlavne z dôvodu nižších príjmov na bežných účtoch pri štandardných výdavkoch na úkor čerpania stavu bežných bankových účtov. Nižšie príjmy sa prejavili aj v poklese prechodných účtov aktív v tomto období.

Pasíva v €		Účtovné obdobie 2013	Účtovné obdobie 2012	Medziročný rozdiel
A.	Vlastné zdroje krytia majetku	703 284	769 480	-66 196
1.	Fondy organizácie a fondy tvorené zo zisku	1 018 270	1 018 270	
2.	Výsledok hospodárenia a nevysporiadaný výsledok hospodárenia z minulých období	-314 986	-248 790	-66 196
B.	Cudzie zdroje	89 088	65 293	23 795
1.	Rezervy	22 914	5 809	17 105
2.	Dlhodobé záväzky	2 275	3 012	-737
3.	Krátkodobé záväzky	62 960	56 472	6 488
4.	Bankové výpomoci a pôžičky	940	0	940
C.	Prechodné účty pasív	221 188	274 991	-58 803
Pasíva celkom (A+B+C)		**1 013 560**	**1 109 764**	**-96 203**

Vlastné imanie ÚNSS sa v porovnaní s rokom 2012 znížilo o dosiahnutú stratu v roku 2013 vo výške 66 196 €. Prechodné účty pasív ÚNSS sa znížili v roku 2013 oproti roku 2012 o 58 803 €. Tento pokles bol spôsobený najmä nižšou úrovňou prijatého podielu 2% dane a tiež nižšieho výnosu verejne zbierky Biela pastelka v roku 2013, ktoré budú použité v roku 2014.

II. Prehľad nákladov a výnosov

Náklady v €		**Účtovné obdobie 2013**	**Účtovné obdobie 2012**	**Medziročný rozdiel**
50	Spotreba materiálu a energie	95 124	74 541	20 583
51	Služby	384 224	347 567	36 656
52	Osobné náklady	524 616	495 398	29 218
53	Dane a poplatky	2 894	3 365	-471
54	Ostatné náklady	7 030	8 215	-1 186
55	Odpisy, predaný majetok, rezervy	49 977	74 382	-24 405
56	Poskytnuté príspevky	8 814	17 448	-8 634
Náklady celkom		**1 072 679**	**1 020 916**	**51 763**

Najvýznamnejšou položkou nákladov sú naďalej osobné náklady (mzdy a odvody zamestnancov), tvoria takmer polovicu všetkých nákladov ÚNSS.

Výnosy v €		**Účtovné obdobie 2013**	**Účtovné obdobie 2012**	**Medziročný rozdiel**
60	Tržby za vlastné výkony a tovar	130 839	121 830	9 008
64	Ostatné výnosy	11 919	12 427	-508
65	Tržby z finančných investícií, rezervy	13 589	48 493	-34 904
66	Prijaté príspevky	481 361	540 082	-58 722
69	Dotácie	370 951	358 576	12 375
Výnosy celkom		**1 008 659**	**1 081 408**	**-72 750**
Výsledok hospodárenia pred zdanením		-64 020	60 492	-124 512
591	Daň z príjmov	2 175	4 008	-1 833
Výsledok hospodárenia po zdanení		-66 196	56 484	-122 680

Najvýznamnejšiu výnosovú položku Prijaté príspevky tvorili v roku 2013 predovšetkým príspevky prijaté z Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, príspevky fyzických osôb (verejné zbierky a dary) a poukázané 2 % z daní z príjmu. Dotácie sú prostriedky na poskytovanie sociálnych služieb od VÚC, na projekty od Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, Ministerstva kultúry a Úradu vlády SR.

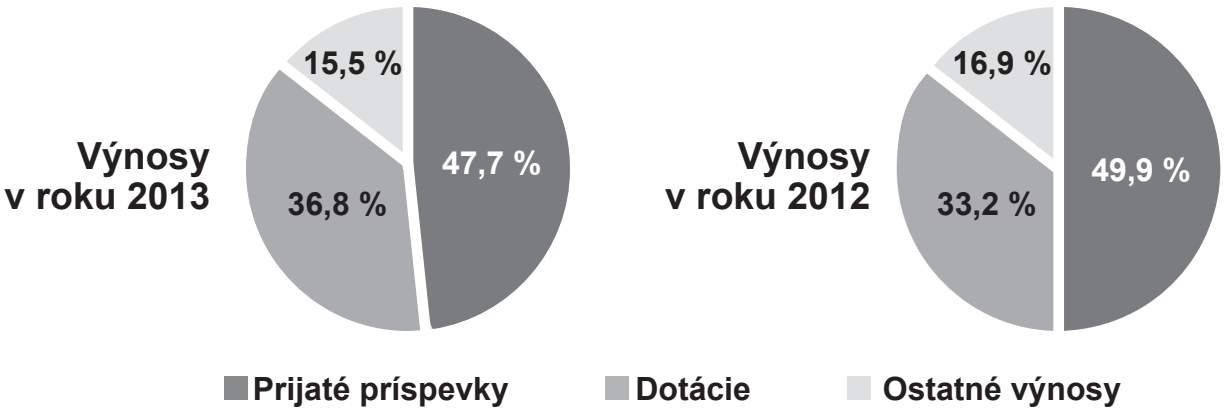

Podiel prijatých príspevkov a dotácií na celkových výnosoch ÚNSS stále vyjadruje vysokú závislosť ÚNSS na týchto zdrojoch, oproti roku 2012 (83,1 %) sa v roku 2013 zvýšil na 84,5 %.

Najvýznamnejšie prijaté príspevky a dotácie v roku 2013

(okrem verejných zbierok a poukázaných 2 % z daní z príjmu)

Príspevky a dary	Finančný objem (v €)
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	57 190
Ministerstvo kultúry SR	23 866
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí	21 196
Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny	102 275
Banskobystrický samosprávny kraj	38 510
Košický samosprávny kraj	35 552
Bratislavský samosprávny kraj	33 194
Nitriansky samosprávny kraj	16 596
Prešovský samosprávny kraj	16 441
Prešovský samosprávny kraj (Projekt SK-PL spolupráce)	26 876
Trenčiansky samosprávny kraj	12 000
Trnavský samosprávny kraj	54 720
Žilinský samosprávny kraj	33 324

Správa nezávislého audítora

z overovania účtovnej závierky pre vedenie občianskeho združenia Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska so sídlom Bratislava, Sekulská 1, IČO 00683876 zapísanej v zložke MV SR pod č. VVS/1-909/90-32-10

Uskutočnila som audit priloženej účtovnej závierky občianskeho združenia Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2013, výkaz ziskov a strát za rok končiaci k tomuto dátumu a poznámky, ktoré obsahujú prehľad významných účtovných zásad a účtovných metód a ďalšie vysvetľujúce informácie.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku
Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej závierky, ktorá poskytuje pravdivý a verný obraz v súlade so Zákonom o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov / ďalej len „zákon o účtovníctve"/ a za interné kontroly, ktoré štatutárny orgán považuje za potrebné pre zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Zodpovednosť audítora
Mojou zodpovednosťou je vyjadriť názor na túto účtovnú závierku na základe môjho auditu. Audit som vykonala v súlade s medzinárodným audítorskými štandardmi. Podľa týchto štandardov mám dodržiavať etické požiadavky, naplánovať a vykonať audit tak, aby som získala primerané uistenie, že účtovná závierka neobsahuje významné nesprávnosti.
Súčasťou auditu je uskutočnenie postupov na získanie audítorských dôkazov o sumách a údajoch vykázaných v účtovnej závierke. Zvolené postupy závisia od úsudku audítora, vrátane posúdenia rizík významnej nesprávností v účtovnej závierke, či už v dôsledku podvodu alebo chyby. Pri posudzovaní tohto rizika audítor berie do úvahy interné kontroly relevantné pre zostavenie účtovnej závierky účtovnej jednotky, ktorá poskytuje pravdivý a verný obraz, aby mohol vypracovať audítorské postupy vhodné za daných okolností, nie však na účely vyjadrenia názoru na účinnosť interných kontrol účtovnej jednotky. Audit ďalej zahŕňa zhodnotenie vhodnosti použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosti účtovných odhadov uskutočnených orgánom spoločnosti, ako aj vyhodnotenie prezentácie účtovnej závierky.
Som presvedčená, že audítorské dôkazy, ktoré som získala, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre môj názor.

Názor

Podľa môjho názoru, účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie občianskeho združenia Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska k 31. decembru 2013 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu v súlade so zákonom o účtovníctve.

Meno a priezvisko audítora: Ing. Viera Hoštáková
Číslo licencie: 443
Podpis audítora:

Dátum správy audítora: 25. marec 2014
Adresa audítora: Čsl. armády 33, 040 01 Košice

Poďakovanie

Ďakujeme štátnej správe
• Ministerstvo kultúry SR
• Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
• Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

Ďakujeme samospráve
• Banskobystrický samosprávny kraj
• Bratislavský samosprávny kraj
• Košický samosprávny kraj
• Nitriansky samosprávny kraj
• Prešovský samosprávny kraj
• Trenčiansky samosprávny kraj
• Trnavský samosprávny kraj
• Žilinský samosprávny kraj

Ďakujeme spolupracovníkom a podporovateľom
• Alcon
• Ars Bratislavensis (Hlavné mesto Bratislava)
• Bratislavská vodárenská spoločnosť
• Centrum podpory študentov so špecifickými potrebami UK v Bratislave
• Dachser
• dakujeme.sk
• darujme.sk
• Dell
• Dobrá krajina (darcovský portál Nadácie Pontis)
• Dynasis
• Eset
• Európska komisia
• Európska únia nevidiacich
• Fotovideoshop
• Helga Stolz
• In Form Slovakia
• KARLO GZ
• ludialudom.sk
• MAKRO
• Microsoft Slovakia
• Nadačný fond Telekom
• Nadačný fond Živá energia
• Nadácia Ekopolis

• Nadácia Pontis
• Nadácia VÚB
• OLEJÁR
• Philips Slovakia
• Policajný zbor SR
• Reštaurácia Amélia
• SAAIC – Národná agentúra programu celoživotného vzdelávania
• Sagitta
• Skanska SK
• Slovenská humanitná rada
• Slovenská knižnica pre nevidiacich M. Hrebendu
• Slovenské národné divadlo
• Slovenský pacient
• Svetová únia nevidiacich
• Tyflocomp
• Vodárenské múzeum BVS

Ďakujeme všetkým priaznivcom, podporovateľom a individuálnym darcom.

Ďakujeme partnerom verejnej zbierky Biela pastelka

Generálny partner
• Novartis

Hlavní partneri
• Model Obaly
• Rozhlas a televízia Slovenska
• Visual Communication

Mobilní partneri
• Orange Slovensko
• Slovak Telekom
• Telefónica Slovakia

Strategický partner
• StarmediaCo.

Mediálni partneri
• Akzent Media
• Azet.sk
• Bigmedia
• EuroAWK

• Global 24
• Jemné melódie
• Markíza - Slovakia
• Ringier Axel Springer

Partneri
• Bayer
• DHL
• Ernst&Young
• EurActiv
• Eurobooks
• Heureka
• Mesto Bratislava
• Pricemania.sk
• Radioreklama

Podporili nás
• ARRIVA NITRA
• BILLA
• Bus Partners Services
• Kaufland
• Lidl
• Nadácia Tesco
• Slovenská autobusová doprava Zvolen

Ďakujeme všetkým regionálnym partnerom, vďaka ktorým sa Biela pastelka dostala k našim darcom.

Ďakujeme za právnu pomoc
• bnt
• Kinstellar
• Krivošík
• Škubla & partneri

Ďakujeme za materiálnu pomoc
• Eustream
• EY

Ďakujeme podporovateľom Výcvikovej školy pre vodiacich psov

- AHAvet
- Bayer
- BILLA (partner zbierky Štvornohé oči)
- CN Group SK
- Derek Freeman Scholarship
- DPD - Direct Parcel Distribution SK
- Euroben
- HP Slovakia
- Individuálni darcovia portálu Dobrá krajina Nadácie Pontis
- Komunitná nadácia Bratislava
- Letenky.sk (CK MALKO POLO)
- Lions Club Bratislava Pressburg
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
- Nadácia Pontis
- Nadácia Slovenskej sporiteľne
- Prologis
- Prvá stavebná sporiteľňa
- Royal Canin
- Slovenská humanitná rada
- UniCredit Leasing Slovakia
- UniCredit Fleet Management
- Úrad vlády SR
- Vianočný bazár chalaňov

Adoptívni rodičia (projekt Adopcia, viac na www.guidedog.unss.sk)

Podporovatelia verejnej zbierky Štvornohé oči

Darcovia 2%

Obsah

Tá cesta má zmysel ... 5
Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska ... 6
Najčastejšie očné ochorenia ... 7
Organizačná štruktúra ... 8
Kontakty ... 9
Kto sú naši klienti ... 10
Sociálne služby pre ľudí so zrakovým postihnutím ... 11
Krajské stredisko ÚNSS Banská Bystrica ... 14
Krajské stredisko ÚNSS Bratislava ... 17
Krajské stredisko ÚNSS Košice ... 21
Krajské stredisko ÚNSS Nitra ... 24
Krajské stredisko ÚNSS Prešov ... 27
Krajské stredisko ÚNSS Trenčín ... 30
Krajské stredisko ÚNSS Trnava ... 32
Krajské stredisko ÚNSS Žilina ... 35
Aktívni členovia ... 38
Rok prípravy nových právnych predpisov ... 41
Spoznávame nové veci ... 42
Umenie nás baví ... 44
Fandíme športu ... 46
Ako nás videli médiá ... 47
Časopis, kde nevidiacich vidieť ... 49
Deň bielej palice ... 50
Biela pastelka dvanásty rok v uliciach ... 51
Aktivity na našu podporu ... 52
Projekty nás posúvajú vpred ... 54
Technika je dôležitá ... 57
Architektonické bariéry zužujú priestor ... 59
Výcviková škola pre vodiacich psov ... 61
Finančná správa ... 64
Poďakovanie ... 68

Autori
(v abecednom poradí)

Marián Horanič
Katarína Kubišová
Marek Macko
Branislav Mamojka
Milan Měchura
Ladislav Pasiar
Ivana Potočňáková
Libuša Roblová
Stanislav Sokol
Jarmila Virágová
Tatiana Winterová
Josef Zbranek

Grafika a tlač: Starion, s.r.o.

Fotografie: archív ÚNSS

Fotografie na obálke:
Ľubomír Baťa - Dotýkať sa svetla 2
Blanka Mináriková - Slepý tieň
fotografie boli zapojené do súťaže Cesta svetla

Zodpovedá zásadám jasnej tlače.

2013

Únia nevidiacich
a slabozrakých Slovenska

Slovak Blind and Partially Sighted Union
Sekulská 1, 842 50 Bratislava
Slovak Republic
Tel: 02/ 69 20 34 20
Fax: 02/ 69 20 34 47
IČO: 00683876
E-mail: unss@unss.sk
Web: www.unss.sk